ᲙᲣᲗᲜᲚᲔᲓᲘ — ᲕᲐᲓᲐᲛᲓᲔ!

ᲤᲧᲘᲑᲣᲚᲘ

ᲥᲕᲐᲜᲐᲮᲨᲘᲠᲘᲡ ᲒᲐᲛᲐᲣᲮᲕᲔᲑᲔᲚ ᲤᲐᲑᲠᲘᲙᲐᲨᲘ ᲛᲝᲔᲬᲧᲝ ᲡᲞᲔᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝ ᲙᲕᲘᲠᲐ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡ ᲛᲔᲗᲝᲓᲘᲗ ᲨᲣᲐᲚᲔᲓᲘ ᲞᲠᲝᲓᲣᲥᲪᲘᲘᲓᲐᲜ ᲓᲐᲛᲐᲢᲔᲑᲘᲗ ᲘᲦᲔᲑᲔᲜ ᲥᲕᲐᲜᲐᲮᲨᲘᲠᲘᲡ ᲙᲝᲜᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲪᲘᲐᲡ.

ᲡᲐᲒᲐᲠᲔᲯᲝ

ᲡᲐᲒᲐᲠᲔᲯᲝᲡ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲐᲛ ᲡᲐᲘᲣᲑᲘᲚᲔᲝ ᲬᲔᲚᲡ ᲛᲗᲔᲚᲘ ᲠᲐᲘᲝᲜᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘᲐᲜᲘ ᲞᲠᲝᲓᲣᲥᲪᲘᲘᲡ ᲡᲐᲤᲔᲯᲕᲐᲕᲘ ᲬᲘᲚᲘ. ᲐᲛᲐᲜ ᲮᲔᲚᲘ ᲨᲔᲣᲬᲧᲝ ᲛᲔᲪᲮᲝᲕᲔᲚᲔᲝᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲓᲣᲥᲢᲘᲣᲚᲝᲑᲘᲡ ᲐᲛᲐᲦᲚᲔᲑᲐᲡ, ᲜᲐᲛᲐᲢᲘᲡ ᲨᲔᲜᲐᲠᲩᲣᲜᲔᲑᲐᲡ.

ᲒᲐᲠᲓᲐᲑᲐᲜᲘ

ᲕᲐᲠᲯᲘᲗᲘᲡ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲐᲨᲘ ᲤᲐᲠᲗᲝᲓ ᲓᲐᲜᲔᲠᲒᲘᲚᲘ ᲕᲔᲜᲐᲮᲘᲡ ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲣᲠᲘ ᲓᲐᲬᲕᲘᲛᲔᲑᲘᲡ ᲛᲔᲗᲝᲓᲘ, ᲘᲡ ᲓᲝᲜᲘᲡᲫᲘᲔᲑᲐ ᲨᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘ 200 ᲰᲔᲥᲢᲐᲠᲖᲔ ᲒᲐᲜᲘᲡᲮᲠᲘᲡᲔᲑᲣᲚᲘᲐ. ᲬᲚᲘᲡ ᲐᲛᲐᲡᲗᲐᲜ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲘᲠᲗᲛᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲛᲝᲦᲔᲑᲣᲚᲘ 400 ᲰᲔᲥᲢᲐᲠᲘ.

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

ᲝᲠ ᲓᲐᲡᲕᲔᲜᲔᲑᲘᲡᲬᲚᲘᲐᲜᲘ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝ ᲙᲕᲘᲠᲐ ᲛᲢᲙᲘᲪᲔᲓ ᲓᲐᲛᲙᲕᲘᲓᲠᲓᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘᲡ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐᲨᲘ: ᲛᲣᲨᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲝᲡᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲘᲡ ᲨᲠᲝᲛᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚ ᲠᲔᲟᲘᲛᲖᲔ ᲒᲐᲓᲐᲧᲕᲐᲜᲐ ᲫᲘᲠᲘᲗᲐᲓᲐᲓ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲓᲐ. ᲔᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲔᲑᲘᲡ ᲙᲔᲗᲘᲚᲓᲦᲔᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲒᲝᲛᲘ ᲒᲐᲣᲛᲯᲝᲑᲔᲡᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲙᲣᲚᲢᲣᲠᲣᲚᲘ ᲓᲝᲜᲘᲡ ᲐᲛᲐᲦᲚᲔᲑᲘᲡ XXIII ᲙᲠᲘᲚᲝᲑᲘᲡ ᲛᲘᲔᲠ ᲓᲐᲡᲐᲮᲣᲚᲘ ᲤᲐᲠᲗᲝ ᲞᲠᲝ�გᲠᲐᲛᲘᲡ ᲓᲘᲓᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲕᲐᲜᲘ ᲠᲒᲝᲚᲘ, ᲓᲘᲓᲘ ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲛᲘᲦᲬᲔᲕᲐ. ᲮᲣᲗᲓᲦᲘᲐᲜ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝ ᲒᲠᲐᲤᲘᲙᲖᲔ ᲒᲐᲓᲐᲡᲕᲚᲐᲛ ᲙᲘᲓᲔᲕ ᲣᲤᲠᲔ ᲔᲤᲔᲥᲢᲘᲐᲜᲘ ᲒᲐᲮᲐᲓᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲔᲑᲘᲡ ᲐᲠᲐ ᲛᲐᲠᲢᲝ ᲨᲠᲝᲛᲐ, ᲐᲠᲐᲛᲔᲦ ᲓᲐᲡᲕᲔᲜᲔᲑᲐᲪ. ᲐᲮᲚᲐ ᲗᲕᲘᲗᲝᲔᲣᲚᲘ ᲓᲠᲝᲡ ᲙᲐᲠᲒᲐᲕᲔᲜ ᲪᲣᲓᲘ ᲡᲐᲢᲠᲐᲜᲡᲞᲝᲠᲢᲘᲡ ᲓᲐᲛᲘᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ: ᲪᲕᲚᲘᲡ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲛᲣᲨᲔᲑᲘ ᲓᲘᲓᲘᲡᲚᲘᲡ ᲓᲒᲐᲜᲐᲜ ᲐᲒᲠᲝᲜᲣᲡᲘᲡ-ᲛᲝᲚᲝᲓᲘᲜᲘᲡ. „ᲞᲠᲐᲕᲓᲐᲨᲘ“ ᲛᲝᲓᲘᲡ ᲡᲘᲒᲜᲐᲚᲔᲑᲘ, ᲠᲝᲛ ᲛᲗᲔᲚ ᲠᲘᲒ ᲐᲓᲒᲘᲚᲔᲑᲨᲘ ᲨᲐᲑᲐᲗᲝᲜᲘᲗ ᲓᲐᲙᲘᲚᲔᲑᲘᲗ ᲮᲔᲚᲓᲔᲑᲐ ᲞᲚᲔᲜᲣᲛᲘᲡᲔᲑᲘ, ᲮᲝᲚᲝ ᲙᲠᲐᲡᲜᲝᲘᲐᲠᲡᲙᲘᲡ ᲡᲐᲛᲮᲐᲠᲔᲗ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲗᲐ ᲞᲐᲠᲢᲘᲣᲚᲘ ᲝᲠᲒᲐᲜᲝᲔᲑᲘ — ᲞᲐᲠᲢᲘᲣᲚᲘ ᲐᲥᲢᲘᲕᲘᲡ ᲙᲠᲔᲑᲐ ᲐᲛ ᲡᲐᲙᲘᲗᲮᲖᲔ. ᲞᲐᲠᲢᲘᲣᲚᲘ ᲝᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲔᲑᲘᲡ ᲧᲣᲠᲐᲓᲦᲔᲑᲐ ᲐᲮᲐᲚ ᲞᲘᲠᲝᲑᲐᲨᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲔᲑᲘᲡ ᲨᲠᲝᲛᲘᲡ, ᲧᲝᲤᲐᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲓᲐᲡᲕᲔᲜᲔᲑᲘᲡ ᲫᲘᲠᲘᲗᲣᲚᲘ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲘᲗᲐᲜ ᲓᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲐᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲠᲐᲪᲘᲝᲜᲐᲚᲣᲠᲐᲓ ᲒᲐᲛᲘᲧᲔᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

ᲡᲐᲛᲬᲣᲮᲐᲠᲝᲓ, ᲐᲛ ᲣᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲕᲐᲜᲔᲡᲘ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝ ᲙᲕᲘᲠᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲒᲐᲣᲛᲯᲝᲑᲔᲡᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲚᲔᲑᲘ ᲐᲠ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘᲐᲜ ᲨᲔᲓᲔᲒᲔᲑᲘ. ᲐᲛᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲑᲔᲕᲠᲘ ᲠᲐᲛ ᲨᲔᲪᲓᲐᲚᲐ. ᲛᲐᲠᲗᲝ ᲑᲝᲚᲝ ᲬᲚᲔᲑᲨᲘ ᲨᲐᲰᲪᲠᲝᲩᲝᲕᲘᲡ 22 ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ, ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐ ᲓᲐᲘᲬᲧᲝ 70-ᲖᲔ ᲛᲔᲢᲛᲐ ᲬᲘᲗᲔᲚᲛᲐ ᲙᲣᲗᲮᲛᲘ, ᲐᲮᲚᲐᲛᲐ ᲡᲞᲝᲠᲢᲣᲚᲛᲐ ᲓᲐᲠᲑᲐᲖᲔᲑᲛᲐ ᲓᲐ ᲧᲕᲐᲪᲯᲝᲛᲐᲠᲓᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲓᲦᲣᲠᲒᲔᲑᲛᲐ. ᲡᲐᲬᲐᲠᲛᲝᲔᲑᲨᲘ ᲨᲔᲘᲛᲔᲜᲔᲑᲐ 50 ᲐᲗᲐᲡᲘ ᲧᲕᲐᲪᲯᲝᲛᲐᲠᲓᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲓᲦᲣᲠᲒᲔᲑᲛᲐ ᲓᲐ ᲪᲮᲠᲐ ᲗᲝᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ. ᲛᲓᲘᲜᲐᲠᲔ ᲓᲜᲔᲞᲠᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲐᲖᲝᲕᲘᲡ ᲖᲦᲕᲘᲡ ᲜᲐᲞᲘᲠᲔᲑᲖᲔ ᲓᲐᲛᲐᲢᲔᲑᲘᲗ ᲨᲔᲘᲥᲛᲜᲐ 43 ᲓᲐᲡᲐᲡᲕᲚᲔᲜᲘᲡᲔᲚᲘ ᲑᲐᲖᲐ.

ᲣᲙᲐᲜᲐᲡᲙᲜᲔᲚᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲛᲝᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲔᲑᲘᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲐᲗᲐ ᲑᲔᲠᲛᲐ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲛᲐ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲛᲐ, ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲡᲐᲝᲚᲥᲝ ᲓᲐ ᲡᲐᲛᲮᲐᲠᲔᲗ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲗᲐ ᲞᲚᲔᲜᲣᲛᲘᲡᲔᲑᲘ, ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲡᲣᲠᲕᲘᲚᲔᲑᲘ ᲨᲔᲘᲡᲬᲐᲕᲚᲐ ᲓᲐ ᲬᲘᲜᲐ ᲒᲔᲒᲛᲐᲨᲘ ᲡᲔᲠᲘᲝᲖᲣᲚᲘ ᲨᲔᲡᲬᲝᲠᲔᲑᲔᲑᲘ ᲨᲔᲘᲢᲐᲜᲐ, ᲛᲘᲜᲘᲭᲔᲑᲣᲚᲘ ᲨᲔᲛᲪᲘᲠᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲑᲐᲛᲘᲡᲘ ᲓᲐ ᲛᲝᲜᲐᲪᲔᲛᲗᲐ ᲨᲠᲝᲛᲘᲡ ᲠᲐᲪᲘᲝᲜᲐᲚᲣᲠᲘ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲐᲛᲐᲒᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲨᲔᲘᲫᲚᲔᲑᲐ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘᲐᲡ ᲓᲐᲡᲕᲔᲜᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

ᲩᲕᲔᲜᲡ ᲥᲕᲔᲧᲐᲜᲐᲨᲘ ᲐᲮᲐᲚ ᲠᲔᲟᲘᲛᲖᲔ ᲒᲐᲓᲐᲡᲕᲚᲐᲡᲗᲐᲜ ᲓᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲓᲦᲔᲜᲘᲡᲫᲘᲔᲑᲘ. ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲐᲓ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲐᲛᲐᲡ ᲬᲘᲜᲐᲗ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲔᲓ ᲓᲐᲦᲔᲡᲢᲜᲘᲡ ᲞᲠᲝᲤᲡᲐᲙᲕᲨᲘᲠᲔᲑᲘᲡ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲗᲐᲨᲝᲠᲘᲡᲝ ᲙᲝᲜᲤᲔᲠᲔᲜᲪᲘᲐᲖᲔ ᲛᲘᲛᲓᲘᲜᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲛᲘᲛᲦᲔᲠᲝᲑᲘᲗ ᲨᲔᲛᲪᲘᲠᲓᲐ ᲡᲐᲛᲮᲐᲠᲔᲗ ᲒᲐᲜᲘᲡᲮᲠᲘᲡᲔᲑᲣᲚᲘᲐ 25 ᲬᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ, 1948 ᲬᲚᲘᲡ ᲗᲔᲑᲔᲠᲕᲐᲚᲨᲘ ᲩᲠᲓᲘᲚᲝᲔᲗᲘᲡ ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲣᲚᲘ ᲒᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲑᲘᲡ 20 ᲬᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ ᲓᲐ ᲩᲠᲓᲘᲚᲝᲔᲗᲘᲡ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲡᲮᲕᲐ ᲓᲘᲓᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲕᲐᲜᲘ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘ.

ᲙᲣᲗᲜᲚᲘᲣᲠᲘ ᲓᲐ ᲗᲐᲕᲘᲡᲣᲤᲐᲚᲘ ᲓᲠᲝ

ᲢᲔᲑᲛᲐ ᲑᲘᲣᲠᲝᲔᲑᲘᲡ ᲡᲮᲓᲝᲛᲔᲑᲖᲔ ᲒᲐᲜᲘᲮᲘᲚᲔᲡ ᲙᲣᲗᲜᲚᲘᲐᲜ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝ ᲙᲕᲘᲠᲐᲖᲔ ᲨᲠᲝᲛᲘᲗᲘᲡ ᲙᲝᲚᲔᲥᲢᲘᲕᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲬᲧᲕᲐᲜᲘᲡ ᲡᲐᲙᲘᲗᲮᲘ. ᲡᲙᲙᲐ ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲡᲐᲥᲐᲚᲐᲥᲝ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲑᲘᲣᲠᲝᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲜᲘᲮᲘᲚᲐ ᲠᲐ ᲣᲜᲓᲐ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘᲧᲝ ᲛᲝᲡᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲘᲡ ᲨᲠᲝᲛᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚ ᲠᲔᲟᲘᲛᲖᲔ ᲒᲐᲓᲐᲬᲧᲕᲘᲢᲘᲡ ᲡᲐᲙᲘᲗᲮᲘ, ᲗᲣ ᲠᲝᲒᲝᲠᲘ ᲣᲜᲓᲐ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘᲧᲝ ᲛᲝᲡᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲛᲣᲨᲔᲑᲘ ᲓᲘᲓᲘᲡᲚᲘᲡ ᲓᲒᲐᲜᲐᲜ ᲐᲒᲠᲝᲜᲣᲡᲘᲡ-ᲛᲝᲚᲝᲓᲘᲜᲘᲡ. „ᲞᲠᲐᲕᲓᲐᲨᲘ“ ᲛᲝᲓᲘᲡ ᲡᲘᲒᲜᲐᲚᲔᲑᲘ, ᲠᲝᲛ ᲛᲗᲔᲚ ᲠᲘᲒ ᲐᲓᲒᲘᲚᲔᲑᲨᲘ ᲨᲐᲑᲐᲗᲝᲜᲘᲗ ᲓᲐᲙᲘᲚᲔᲑᲘᲗ ᲮᲔᲚᲓᲔᲑᲐ ᲞᲚᲔᲜᲣᲛᲘᲡᲔᲑᲘ, ᲮᲝᲚᲝ ᲙᲠᲐᲡᲜᲝᲘᲐᲠᲡᲙᲘᲡ ᲡᲐᲛᲮᲐᲠᲔᲗ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲑᲘᲣᲠᲝᲡ ᲗᲐᲕᲛᲯᲓᲝᲛᲐᲠᲔ ᲒᲐᲜᲘᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲨᲔᲡᲬᲝᲠᲔᲑᲐ ᲛᲘᲡᲘᲡ ᲛᲘᲠᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲝᲜᲐᲪᲔᲛᲗᲐ ᲨᲠᲝᲛᲘᲡ ᲠᲐᲪᲘᲝᲜᲐᲚᲣᲠᲐᲓ ᲒᲐᲛᲘᲧᲔᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ. ᲠᲐ ᲗᲥᲛᲐ ᲣᲜᲓᲐ, ᲓᲐᲡᲕᲔᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲖᲠᲣᲜᲕᲐ ᲣᲜᲓᲐ ᲨᲔᲘᲪᲐᲕᲓᲔᲡ ᲐᲒᲠᲔᲗᲕᲔ ᲪᲣᲓᲘ ᲡᲐᲢᲠᲐᲜᲡᲞᲝᲠᲢᲘᲡ ᲓᲐᲛᲘᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ: ᲪᲕᲚᲘᲡ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲛᲣᲨᲔᲑᲘ ᲓᲘᲓᲘᲡᲚᲘᲡ ᲓᲒᲐᲜᲐᲜ ᲐᲒᲠᲝᲜᲣᲡᲘᲡ-ᲛᲝᲚᲝᲓᲘᲜᲘᲡ. „ᲞᲠᲐᲕᲓᲐᲨᲘ“ ᲛᲝᲓᲘᲡ ᲡᲘᲒᲜᲐᲚᲔᲑᲘ, ᲠᲝᲛ ᲛᲗᲔᲚ ᲠᲘᲒ ᲐᲓᲒᲘᲚᲔᲑᲨᲘ ᲨᲐᲑᲐᲗᲝᲜᲘᲗ ᲓᲐᲙᲘᲚᲔᲑᲘᲗ ᲮᲔᲚᲓᲔᲑᲐ ᲞᲚᲔᲜᲣᲛᲘᲡᲔᲑᲘ, ᲮᲝᲚᲝ ᲙᲠᲐᲡᲜᲝᲘᲐᲠᲡᲙᲘᲡ ᲡᲐᲛᲮᲐᲠᲔᲗ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲑᲘᲣᲠᲝᲡ ᲗᲐᲕᲛᲯᲓᲝᲛᲐᲠᲔ ᲒᲐᲜᲘᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲨᲔᲡᲬᲝᲠᲔᲑᲐ ᲛᲘᲡᲘᲡ ᲛᲘᲠᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲝᲜᲐᲪᲔᲛᲗᲐ ᲨᲠᲝᲛᲘᲡ ᲠᲐᲪᲘᲝᲜᲐᲚᲣᲠᲐᲓ ᲒᲐᲛᲘᲧᲔᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ. ᲠᲐ ᲗᲥᲛᲐ ᲣᲜᲓᲐ, ᲓᲐᲡᲕᲔᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲖᲠᲣᲜᲕᲐ ᲣᲜᲓᲐ ᲨᲔᲘᲪᲐᲕᲓᲔᲡ ᲐᲒᲠᲔᲗᲕᲔ ᲪᲣᲓᲘ ᲡᲐᲢᲠᲐᲜᲡᲞᲝᲠᲢᲘᲡ ᲓᲐᲛᲘᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ: ᲪᲕᲚᲘᲡ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲛᲣᲨᲔᲑᲘ ᲓᲘᲓᲘᲡᲚᲘᲡ ᲓᲒᲐᲜᲐᲜ ᲐᲒᲠᲝᲜᲣᲡᲘᲡ-ᲛᲝᲚᲝᲓᲘᲜᲘᲡ. „ᲞᲠᲐᲕᲓᲐᲨᲘ“ ᲛᲝᲓᲘᲡ ᲡᲘᲒᲜᲐᲚᲔᲑᲘ, ᲠᲝᲛ ᲛᲗᲔᲚ ᲠᲘᲒ ᲐᲓᲒᲘᲚᲔᲑᲨᲘ ᲨᲐᲑᲐᲗᲝᲜᲘᲗ ᲓᲐᲙᲘᲚᲔᲑᲘᲗ ᲮᲔᲚᲓᲔᲑᲐ ᲞᲚᲔᲜᲣᲛᲘᲡᲔᲑᲘ, ᲮᲝᲚᲝ ᲙᲠᲐᲡᲜᲝᲘᲐᲠᲡᲙᲘᲡ ᲡᲐᲛᲮᲐᲠᲔᲗ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲑᲘᲣᲠᲝᲡ ᲗᲐᲕᲛᲯᲓᲝᲛᲐᲠᲔ ᲒᲐᲜᲘᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲨᲔᲡᲬᲝᲠᲔᲑᲐ ᲛᲘᲡᲘᲡ ᲛᲘᲠᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲝᲜᲐᲪᲔᲛᲗᲐ ᲨᲠᲝᲛᲘᲡ ᲠᲐᲪᲘᲝᲜᲐᲚᲣᲠᲐᲓ ᲒᲐᲛᲘᲧᲔᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

ᲐᲮᲚᲐ ᲣᲙᲕᲔ ᲓᲐᲓᲒᲐ ᲓᲠᲝ, ᲠᲝᲛ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲣᲚᲐᲓ ᲒᲐᲛᲝᲕᲘᲙᲕᲚᲘᲗᲝᲗ, ᲗᲣ ᲠᲐ ᲛᲘᲡᲪᲐ ᲙᲝᲜᲙᲠᲔᲢᲣᲚᲐᲓ ᲓᲐᲛᲘᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲚᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡ ᲛᲘᲦᲬᲔᲕᲐᲨᲘ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲓᲔᲑᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲡᲤᲔᲠᲝᲨᲘ ᲓᲐᲛᲘᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲚᲔᲑᲘᲡ ᲨᲠᲝᲛᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚ ᲠᲔᲟᲘᲛᲖᲔ ᲒᲐᲓᲐᲬᲧᲕᲘᲢᲘᲡ ᲡᲐᲙᲘᲗᲮᲘ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲮᲣᲠᲘ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲪᲔᲛᲗᲐ ᲨᲠᲝᲛᲐ

ინიციატივის ძალა, სიკეთე

ვინც კი ამ ბოლო ხანს გორის რაიონში ყოფილა, ყოველ ნაბიჯზე სასიხარულო ფერისცვლილებას შეხვდებოდა. უმრავლეს სოფლებში ახალი სკოლები, კულტურის სახლები, კლუბები და საყოფაცხოვრებო მომსახურების სხვადასხვა საგებობებია. წინათ ხრიოკი მიწები გამოჯე კაცის მადლიანმა მარჯვენამ წალკოტად აქცია.

აი თუნდაც ხურვალეთის საბჭოთა მეურნეობა, მისი კარმიდამო. ამ მეურნეობას ახლა გამოცდილი და უნარიანი კომუნისტი ი. აბაიაძე თავკაცობს. თვალს მოგტაცებთ ახლად გაშენებული ხეხილის ბაღები და ზვრები, საგულდაგულოდ დამუშავებული და პირამიდული ვერხვების ჭარსაცავი ზოლებით დასერილი.

ასევეა რაიონის სხვა საბჭოთა მეურნეობებსა და კოლმეურნეობებში. ყოველივე ეს იმის შედეგია, რომ პარტიული ორგანიზაციები, კომუნისტები ახალახალ თაოსნობას იჩენენ, სათავეში უდგანან მშრომელთა შორის გაშლილ სოციალისტურ შეჯიბრებას, რაზმავენ ადამიანებს იმისათვის, რომ ამრავლონ ხვავი და ბარაქა.

შეიძლება მოვიყვანოთ ბევრი მაგალითი, რომლებითაც ნათლად ჩანს პირველადი პარტიული ორგანიზაციების ბრძოლისუნარიანობა. ახლა, როცა კომუნისტები გულდასმით გაეცნენ მოსკოველი მეფოლადის პ. აბაშენის წერილს „კომუნისტი თავის ორგანიზაციაში", კვლავ კამათობენ, ბჭობენ იმაზე, თუ როგორ გაზარდონ თავიანთი წვლილი ხუთწლედის დავალებათა შესრულებისათვის ბრძოლაში.

სწორედ ამაზე ფიქრით, მომავლის კონკრეტულ ღონისძიებათა შემუშავებისათვის ზრუნვით შეიკრიბნენ დელეგატები მორიგ რაიონულ პარტიულ კონფერენციაზე.

ხუთასზე მეტი დელეგატის ყურადღება მიპყრობილი იყო იმ შემაჯამებელ ციფრებზე, რომლებიც მკაფიოდ გამოხატავდა პარტიული კომიტეტის მუშაობას საანგარიშო პერიოდში.

რა გავაკეთეთო, რა გვაქვს გასაკეთებელი? — აი თემა, რაზეც ვრცლად იყო ლაპარაკი როგორც პარტიის რაიკომის საანგარიშო მოხსენებაში, რომლითაც რაიკომის პირველი მდივანი რ. ბზიშვილი გამოვიდა, ისე კამათის მონაწილეთა გამოსვლებში. პარტიული ორგანიზაცია მთელ საანგარიშო პერიოდში ხელმძღვანელობდა სკკპ XXIII ყრილობის. აგრეთვე სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მომდევნო პლენუმების გადაწყვეტილებებით და დიდ წარმატებებს მიაღწია საზოგადოებრივი მეურნეობის შემდგომი განვითარების, მშრომელთა კეთილდღეობის ამაღლების, ორგანიზატორული და მასობრივ-პოლიტიკური მუშაობის გაუმჯობესების საქმეში.

ამის ნათელი დადასტურებაა ის, რომ საანგარიშო პერიოდში თავვრობის ორდენები და მედლები დაიმსახურა 350 მშრომელმა. რაიონმა მოიპოვა საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსა და რესპუბლიკის პროფსაბჭოს სამახსოვრო დროშა. ასეთივე ჯილდო გადაეცათ სოფელ ნიქოზის კოლმეურნეობის მშრომელებს, ქიწნისის საბჭოთა მეურნეობისა და გორის რაიონის წყალთა სასისტემო სამმართველოს კოლექტივებს.

წარმატებებით კანონიერად ამაყობენ ფლაველი მშრომელები. მათ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსა და საკავშირო პროფსაბჭოს საიუბილეო სამახსოვრო დროშა გადაეცათ.

რაიონის ეკონომიკაში მეხილეობას წამყვანი ადგილი უჭირავს. თუ კოლმეურნეობების ფულადი შემოსავალი მთლიანად შვიდი მილიონი მანეთია, მარტო მეხილეობიდან შემოსულია 2,5 მილიონი მანეთი.

კოლმეურნეობებმა და საბჭოთა მეურნეობებმა განსაკუთრებით კარგად იშრომეს საიუბილეო წელს. ნიქოზის, ფლავნისა და სხვა სოფლების კოლმეურნეობებში გადამეტებით შესრულდა როგორც ხილის, ისე სოფლის მეურნეობის სხვა პროდუქტების წარმოებისა და დამზადების გეგმები. ეს კი იმან გამოიწვია, რომ ამაღლდა ადამიანთა აქტივობა.

კონფერენციაზე დაასახელეს ხილის უხვი მოსავლის ოსტატები. ბევრ მათგანს რაიონის ფაროგლებს გარეთაც იცნობენ. აი ისინიც: კომუნისტი ბრიგადირები — საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი ნიკოლოზ მალანაშვილი, ხურენ ესიაშვილი, კოლმეურნე კომუნისტები გიორგი მაზანაშვილი, გრიგოლ ესიაშვილი, ხოლომონ ლაზარაშვილი, სოციალისტური შრომის გმირი ეკატერინე თვალიაშვილი და სხვები.

სწორედ ადამიანთა ინიციატივამ, პარტიული ორგანიზაციების მიზანსწრაფულმა ორგანიზატორულმა და მასობრივ-პოლიტიკურმა მუშაობამ განაპირობა, რომ შარშან რაიონის მშრომელებმა 19.750 ტონის ნაცვლად სახელმწიფოს 24.120 ტონა ხარისხოვანი ხილი მიჰყიდეს. განსაკუთრებული ყურადღება მიექცა ახალი ბაღებისა და ვენახების გაშენებას. უკანასკნელ ორ წელიწადში გაშენდა 2.600 ჰექტარი ხეხილის ბაღი და 900 ჰექტარი ვენახი.

მაგრამ დელეგატებმა ისიც თქვეს, რომ მეხილეობაში, ასეთი წარმატებების მიუხედავად, ნაკლოვანებებიც არის. სამწუხაროდ, ჯერ კიდევ არიან ისეთი სამეურნეო ხელმძღვანელები, ისეთი პარტიული ორგანიზაციები და ჯგუფები, რომლებიც ნაკლებ ყურადღებას აქცევენ ხეხილის ბაღების მოვლა-პატრონობას. ზოგან არ იცავენ აგროტექნიკურ ღონისძიებათა ვადებს. ამის შედეგად ვერ ასრულებენ ხილის წარმოებისა და სახელმწიფოსთვის მიყიდვის გეგმებს. ეს კი ითქვა ლენინ ესიაშვილის, ქვემოხეთისა და სხვა კოლმეურნეობათა პარტიული ორგანიზაციების მისამართით.

კონფერენციაზე ქმაყოფილებით აღინიშნა, რომ გასულ წელს გორელებმა სახელმწიფოს გეგმის გადამეტებით მიჰყიდეს 2.548 ტონა ბოსტნეული, 18.259 ტონა შაქრის ჭარხალი, 674 ტონა ხორცი და სხვა პროდუქტები.

ორგანიზატორული მუშაობის ფორმებსა და მეთოდებზე, მუშაობის სტილის სრულყოფაზე ილაპარაკეს ფლავნის კოლმეურნეობის პარტორგანიზაციის მდივანმა, სოციალისტური შრომის გმირმა ვ. გოგშელიძემ, ხურვალეთის საბჭოთა მეურნეობის პარტიული კომიტეტის მდივანმა მ. ლომიძემ და სხვა დელეგატებმა. ბევრი საქმიანი წინადადება იყო გამოთქმული რაიასბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის ბ. გოცირიძის, სოფლის მეურნეობის სამმართველოს უფროსის ა. ქუჩუკაშვილის, ბავშვთა რაიონული საავადმყოფოს მთავარი ექიმის თ. ფავლენიშვილისა და სხვების გამოსვლებში.

ბევრმა მოკამათემ გადაჭრით მოითხოვა, რომ საჭირო დროულად იქნას მოყვანილი წესრიგში სარწყავი სისტემა, ამაღლდეს სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოთა მექანიზაციის დონე.

საანგარიშო პერიოდში პარტიის რაიკომის დიდი საზრუნავი იყო მასებში იდეურ-პოლიტიკური მუშაობის გაძლიერება. ამ საკითხებზე რაიკომის ბიუროს არაერთხელ მოისმინა ცალკეული კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების პირველადი პარტიული ორგანიზაციების ანგარიში და სათანადო დასკვნებს აკეთებდა. მთელი ალმაზრდელობითი მუშაობა იქითკენ იყო მიმართული, რომ უფრო გაეძლიერებინათ კომუნისტების, ყველა მშრომელის პასუხისმგებლობა მინდობილი საქმეთადმი, განეკითარებინათ მათი ინიციატივა და აქტივობა, აემაღლებინათ შრომითი და საზოგადოებრივი დისციპლინა.

საქმიანი საუბარი გაიმართა აგრეთვე მოსახლეობის მატერიალურ-კულტურული დონის ამაღლების, ადგილობრივი საბჭოების მუშაობის გაუმჯობესების, პროფკავშირული და კომკავშირული ორგანიზაციებისადმი პარტიული ხელმძღვანელობისა და დახმარების გაძლიერების საკითხებზე.

კონფერენციაზე სიტყვა წარმოთქვა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილემ ვ. სირაძემ.

კონფერენციამ დასახა კონკრეტული ღონისძიებანი მომავალი მოღვაწეობისათვის.

რ. ბასილაშვილი,
„კომუნისტის" საკ. კორ.

უმაგალითო გმირობა

უცხოეთის პრესა ტბილისელ ტექნიკოსთა გამარჯვების 25 წლისთავის გამო

ლ ო ნ დ ო ნ ი ა. ბულგარეთის საზოგადოებრიობა ფართოდ აღნიშნავს სტალინგრადთან საბჭოთა არმიის გამარჯვების 25 წლისთავს. სოფიაში გამართა სოფიის გარნიზონის სამხედრო მოსამსახურეთა და დედაქალაქის მშრომელების წარმომადგენელთა საზეიმო კრება. ამ ღირსშესანიშნავი თარიღისადმი მიძღვნილი კრებები მოეწყო ჯარის ნაწილებსა და ქარხანებში.

თავისი მნიშვნელობითა და მასშტაბით სტალინგრადის ბრძოლა უბადლოა ისტორიაში, ხაზს უსვამს გაზეთი „ნაროდნა არმია".

ვარშავა. სტალინგრადი გარდატეხის პუნქტი იყო მეორე მსოფლიო ომის ისტორიაში, წერს გაზეთი „ბლოს პრაცი" სტალინგრადის ბრძოლის 25 წლისთავისადმი მიძღვნილ სტატიაში. სტალინგრადის ბრძოლა, აღნიშნავს გაზეთი, გაკვეთილია თანამედროვე თაობებისათვის. ვოლგის ბრძოლები გვასწავლიან, რომ უძლეველია დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლი ხალხი. მაგრამ ამ გაკვეთილს ყოველთვის როდი იღებენ ყურად ისინი, ვისაც ეხება.

ბუქარესტი. „სკინტეია", „რომინია ლიბერე" და „სკინტეია ტინერეტულუი" ბეჭდავენ რუმინელ მებრძოლთა სტატიებს სტალინგრადთან ჰიტლერული ჯარების განადგურების 25 წლისთავის შესახებ. ვოლგის სახელოვანი ბრძოლის ხსოვნა მოუწოდებს ხალხებს მტკიცედ დაიცვან მშვიდობა და საერთაშორისო უშიშროება იმპერიალიზმის აგრესიული მოქმედების წინაშე, წერს გენერალ-ლეიტენანტი გ. ლოგოფეტუ „სკინტეიაში".

ვარშავა. „სტალინგრადში წითელი არმიის ჯარისკაცებმა დაამსხვრიეს მესამე რაიხის მმართველთა მთელი მოდგითი გეგმები მსოფლიო ბატონობის შესახებ", — აღნიშნავს გაზეთი „ლუმანიტე" სტალინგრადის ბრძოლის ძლევამოსილად დამთავრების 25 წლისთავისადმი მიძღვნილ სტატიაში.

„სწორედ რომ დროულია, — ხაზს უსვამს „ლუმანიტე", — სტალინგრადის ბრძოლის აღნიშნვა, რათა ბონს მოვიყვანოთ რევანშის მოყვარულნი, რათა ავამაღლოთ ყველა დემოკრატის სიფხიზლე".

(საკდესი).

ფ. გლაიბერგის ჯანმრთელობის მდგომარეობა

ლ ო ნ დ ო ნ ი, 3 თებერვალი. (საკდესი). კვლავ უმჯობესდება ჯანმრთელობა ფილიპ გლაიბერგისა, რომელსაც ერთი თვის წინათ კეიპტაუნის „ხროტე სხიურის" საავადმყოფოში გაუკეთეს გულის ბალანრგბის ოპერაცია. როგორც კეიპტაუნიდან იტყობინებიან, ეს ნათქვამია მორიგ ბიულეტენში. ბიულეტენი გამოაქვეყნეს ექიმებმა, რომლებიც თვალს ადევნებენ ფ. გლაიბერგის ჯანმრთელობის მდგომარეობას.

მიმართვა იემენის ხალხისადმი

კაირო, 2 თებერვალი. (საკდესი). იემენის არაბთა რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების სარდლობამ ხალხს მიმართა მოწოდებით დაიცვას რესპუბლიკა, იბრძოლოს ქვეყნის საშინაო საქმეებში იმპერიალისტური ძალებისა და რეაქციის ჩარევის წინააღმდეგ. ამას იუწყება სანიდან მენის საააგენტო.

მიმართვაში ნათქვამია, რომ ქვეყნის სხვადასხვა ნაწილში შეიქმნება არმიაში მოხალისეთა შეგროვების სპეციალური პუნქტები.

უიმედო სტატისტიკა

ვაშინგტონი, 2 თებერვალი. (საკდესი). წარმოებაში უბედური შემთხვევების შედეგად აშერიკის შეერთებულ შტატებში ყოველწლიურად იღუპება 14.500 მუშა, ხოლო 2,2 მილიონზე მეტ კაცს მოსდის ტრავმა და სახიჩრდება. ეს ციფრები მოიყვანა გუშინ შრომის მინისტრმა უორტმა, რომელიც გამოვიდა წარმომადგენელთა პალატის შრომის საკითხთა ქვეკომისიაში.

მანანელი მამოეხსნეს მუშას

ლ ო ნ დ ო ნ ი, 2 თებერვალი. (საკდესი). გუშინ ლისაბონში პორტუგალიელ მუშას 29 წლის ენრიკე კარდოგრაკას მიუსაჯეს სამი წლის პატიმრობა. მას ბრალად ედება „ძირგამომთხრელ საქმიანობაში" მონაწილეობა, და ის, რომ იყო აქ აკრძალული პორტუგალიის კომუნისტური პარტიის წევრი, იუწყება პორტუგალიის დედაქალაქიდან რეიტერის საააგენტოს კორესპონდენტი.

ვამოწმებთ ნაკისრ ვალდებულებათა შესრულებას

სასიამოვნო საქმეები

პირდაპირ ვიტყვით: 1967 წლამდე რუსთავის ქიმიური კომბინატის კაპროლაქტამის ქარხანა ვერ ბრწყინავდა თავისი საწარმოო მაჩვენებლებით. თუმცა იყო ამის ერთგვარი მიზეზებიც. ჯერ ერთი, ქარხანა ახალი ამოქმედებული იყო და, მეორეც, არ გააჩნდა საკმაო გამოცდილება, ამასთან ერთად მოისუსტებდა შრომის დისციპლინა, კონტროლი.

ამ მდგომარეობამ სერიოზულად ჩაიფიქრა ქარხნის მუშაკები და შარშან, საიუბილეო წლის დასაწყისში ასეთი გალდებულებები იკისრეს: **პროდუქციის გამოშვების 10 თვის გეგმა შეესრულებინათ 26 ოქტომბრისათვის, ხოლო წლიური — 24 დეკემბრისათვის. გეგმის გადამეტებით გამოეშვათ ასეულობით ტონა კაპროლაქტამი და ანოული, ათასობით ტონა მინერალური სასუქი — ამონიუმის სულფატი; დაეზოგათ 400 ტონა ფენოლი, 450 ტონა ოლეუმი, 600 ტონა გოგირდი, 1.500.000 კილოვატ-საათი ელექტროენერგია, 15.000.000 დეციკალორია ორთქლი. სასაქონლო პროდუქციის თვითღირებულება შეემცირებინათ 1,2 პროცენტით, შრომის ნაყოფიერების მაჩვენებელი 2 პროცენტით გაეზარდათ. მოემზადებინათ 80 ახალი მუშა, რაციონალიზატორული წინადადებების დანერგვით მიეღოთ 160 ათასი მანეთი ეკონომია...**

ვალდებულება რომ იკისრო, ეს საქმის მხოლოდ ერთი მხარეა. მთავარია ნაკისრი ვალდებულებები პირნათლად შეასრულო.

ქიმიკოსებმა მაშინვე შეადგინეს მოქმედების კონკრეტული გეგმა, რომელიც 60 ტექნიკური სიახლის დანერგვას ითვალისწინებდა. სასიამოვნოა, რომ ქიმიკოსებმა ყველა ამ საკითხს ჯარად გაართვეს თავი. უზრუნველყვეს გამართული, რიტმული მუშაობა.

ბისულფიტის საამქროში ერთ-ერთ მტკივნეულ უბნს გოგირდის საწვავი ღუმელი მუშაობა წარმოადგენდა. ღუმელი ტექნიკურად გამართული არ იყო, ქარხნის სპეციალისტებმა ლენინგრადელი კოლეგების გამოცდილების მაგალითზე გოგირდის საწვავი ღუმელი შახტური ტიპიდან ციკლონურ ტიპზე გადაკეთეს. ამის შემდეგ შეწყდა ლაპარაკი აღნიშნული ღუმელის პირველობაზე.

იმავე ბისულფიტის საამქროში ხშირად დაკბდნენ გამრეცხი კოშკის უხეირო მუშაობის გამო. ქიმიკოსებმა გამოსავალი აქაც იპოვნეს, წარმოების შეუფერხებლად შეძლეს იგი ახალი კოშკით შეეცვალათ. ამან დიდი ეკონომიური ეფექტი მისცა კოლექტივს. ამ საქმეში დიდმნიშვნელოვან ღონისძიებად უნდა ჩაითვალოს თვითგამშვებ მოწყობილობათა დანერგვაც. ამ სიახლის საფუძველზე მთლიანად ლოკალიზირებულია ელექტროხაზში ძაბვის დაცემის დროს მექანიზმების გაჩერება.

ვალდებულებები რომ შეესრულებინათ, მეკაპროლაქტამეებმა ყურადღება მიაქციეს საწარმოო პროცესების ავტომატიზაციას. მარტო შარშან 15 ობიექტი გადაიყვანეს ავტომატურ მართვაზე. აქედან აღსანიშნავია ფენოლის ტემპერატურის ავტომატური რეგულირება ამორთქლებლებში და კატალიზატორის ალადგენად დეჰიდრირების სისტემაში აზოტის მიწოდება.

ახალი ტექნიკის გამეღულად დანერგვამ ქარხნის კოლექტივს საშუალება მისცა გადაჭარბებით გაენაღდებინა ნაკისრი ვალდებულებათა ყველა პუნქტი. მაგალითად, ათი თვის **სახელმწიფო დავალება ნაცვლად 26 ოქტომბრისა აქ 24 ოქტომბერს შეასრულეს, ხოლო წლიური დავალება — 24 დეკემბერს, უკვე დილის ცვლაში. ნაკისრს ერთთორად გადაჭარბეს კაპროლაქტამის, ანოულისა და ამონიუმის სულფატის წარმოებაშიც.**

მეკაპროლაქტამეებმა გადაჭარბებით შეასრულეს აგრეთვე ფენოლის ოლეუმის, გოგირდის, ელექტროენერგიისა და ორთქლის ეკონომიურად ხარჯვის ვალდებულებები, რის შედეგადაც დაახლოებით ნახევარი მილიონი მანეთის ეკონომიური ეფექტი შექმნეს.

პროდუქციის თვითღირებულება ნაცვლად 1,2 პროცენტისა შემცირებულია 1,5 პროცენტით, შრომის ნაყოფიერება გაზრდილია 2 პროცენტით, 80-ის ნაცვლად მომზადებულია 100 მუშა, ხოლო მეორე პროფესიები 30-ის ნაცვლად ითვისა 40 კაცმა.

რაციონალიზატორული წინადადებების დანერგვით ეკონომიურმა ეფექტმა 200 ათას მანეთს გადააჭარბა, ვალდებულება კი 160 ათას მანეთს ითვალისწინებდა. მრავალ მუშას, ბრიგადას, ცალს და უბნს მიეკუთვნა კომუნისტური შრომის დამკვრელისა და კომუნისტური შრომის კოლექტივის სპატიო სახელი.

ახალი წელი ახალი წარმატებებით დაიწყეს რუსთავის ქიმიკოსებმა. იანვარში კაპროლაქტამის წარმოების თვიური დავალება შესრულებულია 102 პროცენტით, ხოლო ამონიუმის ბისულფიტისა — 103 პროცენტით.

ახლა როცა კაპროლაქტამის ქარხნის კოლექტივი ანალიზს უკეთებს შარშან გაწეულ მუშაობას, პარალელურად მიმდინარე წლის საქმიანობის პერსპექტიულ გეგმებსა და ვალდებულებებს ადგენს.

ზ. მერკვილაძე,
„კომუნისტის" საკ. კორესპონდენტი.

საქართველოს ხმოვანება

მხარს უჭერენ...

ნიუ-იორკი, 2 თებერვალი. (საკდესი). ამას წინათ გაიმართა ამერიკის შეერთებული შტატების კომუნისტური პარტიის ეროვნული კომიტეტის სხდომა, რომელიც მიეძღვნა კომუნისტური და მუშათა პარტიების წარმომადგენელთა მომავალი ბუდაპეშტის საკონსულტაციო შეხვედრისათვის მზადებას. ამას იუწყება გაზეთი „უორკერი".

პარტიის თავმჯდომარემ ჰენრი უინსტონმა, რომელმაც მოხსენება გააკეთა, ხაზი გაუსვა, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების კომუნისტურმა პარტიამ ყოველნაირად უნდა შეუწყოს ხელი ამ შეხვედრის წარმატებას, რადგან მას დიდი მნიშვნელობა აქვს იმპერიალიზმის წინააღმდეგ, და განსაკუთრებით ამერიკის შეერთებული შტატების იმპერიალიზმის აგრესიული პოლიტიკის წინააღმდეგ ბრძოლის გაძლიერებისათვის.

კომიტეტის გადაწყვეტილებით შეხვედრაზე ამერიკის შეერთებული შტატების კომპარტიის წარმომადგენლები იქნებიან პარტიის გენერალური მდივანი გუს ჰოლი, პარტიის მდივანი საერთაშორისო საკითხებში ჯეიმს ჯეკსონი და მდივანი ორგანიზაციულ საკითხებში დანიელ რუბინი.

ამერიკელი ლეიტენანტი ალიარებს

ფხენიანი, 3 თებერვალი. (საკდესი). ამერიკის ვემის „პუებლოს" ეკიპაჟის წევრმა ლეიტენანტმა სტეფენ რობერტ ჰარისმა აღიარა, რომ მისი გემი, რომელიც შეიჭრა იაპონიის ზღვაში, კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის ტერიტორიულ წყლებში, ეწეოდა საჯაშუშო საქმიანობას კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის წინააღმდეგ. ჰარისის ეს ცნობა დღეს გაავრცელა კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის ცენტრალურმა დეპეშათა სააგენტომ.

ჰარისმა გასაცხადა, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების სამხედრო-საზღვაო ფლოტში სამსახურისას მან მიიღო სპეციალური განათლება რადიოდაზვერვის დარგში და რომ მის ამოცანაში შედიოდა სპეციალური მოწყობილობის საშუალებით დაეჭირა რადის სიგნალები და რადიოტალღები ყოველი წყარადან და ეცნობებინა ეს იაპონიაში განლაგებული ამერიკის სამხედრო-საზღვაო ძალების სარდლობის რადიოსადაზვერვო ცენტრისათვის.

ძებნა შეწყდა

პარიზი, 3 თებერვალი. (საკდესი). 2 თებერვალს დილით ოფიციალურად შეწყდა საფრანგეთის წყალქვეშა ნავის „მინერვის" ძებნა. როგორც ცნობილია, ამ წყალქვეშა ნავთან კავშირი შეწყდა რამდენიმე დღის წინათ, როცა ნავი წყალქვეშა ნაოსნობაში იყო ტულონის სამხედრო-საზღვაო ბაზის ახლოს.

ძებნაში მონაწილე ხომალდების დიდმა ნაწილმა მიიღო ბრძანება, დაბრუნდნენ ტულონში. მხოლოდ რამდენიმე ხომალდი დარჩა იმ ადგილას, რომელსაც „მინერვის" დაღუპვის ადგილად მიიჩნევენ.

ტულონის სამხედრო-საზღვაო სარდლობას ეჭვი არ ეპარება, რომ წყალქვეშა ნავს ავარია მოუვიდა ზღვის იმ რაიონში, სადაც სიღრმე დაახლოებით 2 ათასი მეტრია. ამრიგად, თუ ნავს მომავალში აღმოაჩენენ, მისი ზედაპირზე ამოტანა, როგორც ტულონის სამხედრო-საზღვაო პრეფექტურაში აღნიშნავენ, „ერთობ ძნელი" საქმეა.

ამასთანავე ტულონის პრეფექტურა აღნიშნავს, რომ ყოველ ღონეს იხმარს, რათა აღმოაჩინოს „მინერვა" და შეეცდება დაადგინოს მისი დაღუპვის მიზეზი, რათა თავიდან აიცილონ ამ ტიპის სხვა წყალქვეშა ნავების შესაძლო კატასტროფები.

გააფთრებული ბრძოლები საიგონის მიდამოებში

ნიუ-იორკი, 2 თებერვალი. (საკდესი). სამხრეთ ვიეტნამის განთავისუფლების შეიარაღებული ძალები „კვლავ აქტიურ საბრძოლო მოქმედებას აწარმოებენ ამერიკელ ინტერვენტთა და მათს დამქაშთა ჯარების წინააღმდეგ. ბრძოლების ფრონტი გადაიჭიმა 960 კილომეტრზე დემილიტარიზებული ზონის სამხრეთით მეკონგის დელტამდე.

ბრძოლები იმართება სამხრეთ ვიეტნამის ახალ-ახალ რაიონებში. როგორც უცხოეთის საააგენტოები გვატყობინებენ, სამხრეთვიეტნამელმა პატრიოტებმა დიდი სამხედრო წარმატებანი მოიპოვეს ქვეყნის რამდენიმე პროვინციაში, იერიშის შედეგად განთავისუფლების ძალებმა გუშინ ხელთ იგდეს ამერიკის სამხედრო-საზღვაო ბაზა ვინლონი, რომელიც მდებარეობს 88 კილომეტრზე საიგონის სამხრეთ-დასავლეთით.

გაფთრებული ბრძოლებია ორი პროვინციული ცენტრის ჭურებში — ბაკიაში, 48 კილომეტრზე საიგონის სამხრეთ-აღმოსავლეთით, და ფუკუონგში, 33 კილომეტრზე საიგონის ჩრდილოეთით. გუშინ პირველად შეუტიეს ამერიკის ჯარების გარნიზონს პროვინციულ ქალაქ თხუზაუმოტში.

გააფთრებული სროლა გრძელდება საიგონის ცხრა რაიონსა და დედაქალაქის მიდამოებში.

პატრიოტებმა შეუტიეს მოწინააღმდეგეს საიგონის ოთხ გარეუბანში. ამერიკის სარდლობამ პატრიოტთა რაზმების წინააღმდეგ გაგზავნა ბომბდამშენი ავიაცია, ტანკები და არტილერია.

დაძაბული ბრძოლა გაიმართა სტრატეგიული ხიდისათვის იმ გზატკეცილზე, რომელიც საიგონს აკავშირებს ამერიკის ბიენჰოის საავიაცია ბაზასთან. რამდენიმე საათის შემდეგ ხიდი და გზატკეცილის უბანი პატრიოტთა ხელში იყო.

გაფთრებული სროლა არ ნელდება ამერიკის სამხედრო-საჰაერო ძალების ტანშონიატის დიდი ბაზის რაიონში.

ისრაელი ხელს უშლის

კაირო, 2 თებერვალი. (საკდესი). არაბთა გაერთიანებული რესპუბლიკის მთავრობამ გადაწყვიტა განახორციელოს ოპერაციები, რათა სუეცის არხიდან გამოიყვანონ ნავსახელმწიფოს გემები, რომლებიც ჩაჩეხილი არიან იქ ივნისიდან ისრაელის აგრესიის შედეგად. ეს გადაწყვეტილება მიღებულია დაინტერესებულ სახელმწიფოთა თხოვნასა და ახლო აღმოსავლეთში გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივნის სპეციალური წარმომადგენლის გუნარ იარინგის შუამდგომლობასთან დაკავშირებით. ამ ოპერაციის განსახორციელებლად უშინარეს ყოვლისა საჭირო იყო არხის კალაპოტის შეფენა ორიგე მიმართულებით — პორტ-საიდისაკენ, და სამხრეთით — სუეცისაკენ. ზოგიერთი კაპიტანი დაკავებით მოითხოვდა, რომ მათი გემები გაეყვანათ არა მეწამულ, არამედ ხმელთაშუა ზღვაში.

ისრაელის ხელისუფლებმა სცადეს გამოეყენებინათ ეს ღონისძიებანი იმისათვის, რომ კვლავ წამოეყენებინათ რაღაც „უფლებანი" სუეცის არხზე და მოეთხოვათ, რომ სამუშაოები არხში წარმოებდეს „ორივე მხარის თანხმობით". არაბთა გაერთიანებულმა რესპუბლიკამ უარყო ასეთი პრეტენზიები. ეგვიპტის მთავრობამ განაცხადა, რომ უცხოთის გემების დებლოკირება სუეცის არხში მთლიანად მის კომპეტენციაში შედის.

გ. იარინგის განცხადებათა შემდეგ, რომ ისრაელი წინააღმდეგობას არ გაუწევს ბლოკირებული გემების გამოყვანას, ეგვიპტის ხელისუფალნი შეეუდგნენ მოსამზადებელ სამუშაოებს არხში.

მაგრამ მალე ისინი წააწყდნენ ისრაელის სარდლობის წინააღმდეგობასა და აშკარა პროვოკაციას. როცა 30 იანვარს სუეცის არხის ადმინისტრაციის კატარღა ტმსახის ტბიდან პორტ-საიდისაკენ გაემართა, მას ორჯერ დაუშინეს ცეცხლი ისრაელის ჯარებმა. ეკიპაჟის ერთ-ერთი წევრი დაიჭრა, თვითონ კატარღა კი რამდენიმე ალაგას დაზიანდა.

თვით საიგონში ამერიკის ჯარის ნაწილებს, რომლებიც იცავენ დიდმნიშვნელოვან ობიექტებს, დიდ ზარალს აყენებენ სნაიპერები. დედაქალაქის ზოგიერთ რაიონში გაიმართა ამერიკის საწინააღმდეგო და მთავრობის საწინააღმდეგო დემონსტრაციები, რომელთა მონაწილეებს მოჰქონდა სამხრეთ ვიეტნამის განთავისუფლების ეროვნული ფრონტის ალმები და გაიძახოდნენ მის ლოზუნგებს.

საიგონში კვლავ დაძაბული ვითარებაა. მთავრობის დაწესებულებებისა და ამერიკელთა შენობების გარშემო აგებენ დამატებითს ღობურებსა და ამაგრებენ პოზიციებს. გუშინდლიდან სავსებით შეწყდა სხტრანსპორტო თვითმფრინავების ფრენა ავიაბაზებით, რომლებიც სამხრეთ ვიეტნამს აკავშირებენ მეზობელ ქვეყნებთან. შეწყდა ყოველგვარი კავშირი სინგაპურსა და საიგონს შორის და სამხრეთ ვიეტნამის დედაქალაქის ტელეგრაფის კავშირი ჰონკონგთან.

ქალაქში მკვეთრად გაუარესდა სურსათით მომარაგება. მეზუთე დღეა დაკეტილია მაღაზიები.

ამერიკის სარდლობამ ამ რაიონში გადაიყვანა საზღვაო ქვეითი ჯარის დიდი ქვეგანაყოფები, რომლებიც ბომბდამშენი ავიაციისა და ელერტმფრინავების დახმარებით ცდილობენ დაატოვებინონ პატრიოტთა რაზმებს დაკავებული პოზიციები. ქალაქში დიდი ბრძოლებია ცხენსიმაგრისათვის, უნივერსიტეტის ტერიტორიაზე, და ამერიკის სამხედრო მრჩეველთა ბანაკში.

არასრული მონაცემები ამერიკისა და საიგონის ჯარების ზარალის შესახებ მოწმობენ, თუ რა გააფთრებული ბრძოლებია სამხრეთ ვიეტნამის სხვადასხვა რაიონში. სამხრეთ ვიეტნამში მოქმედი ამერიკის შეერთებული შტატების ჯარების სარდლობამ აღიარა, რომ სამი დღის ბრძოლების შედეგად დაუხოცეს და დაუჭრეს 3.700-ზე მეტი კაცი, აქედან 1.400-ზე მეტი ამერიკელი სამხედრო მოსამსახურე.

ვიეტნამის ერთი დღე

ბ ულ გ ა რ ე თ ი ს დეპეშათა სააგენტოს სპეციალურმა კორესპონდენტმა დ. ვალევმა, რომელმაც ამას წინათ ვიეტნამის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში იმოგზაურა, შექმნა ფოტოსურათების სერია და თავის რეპორტაჟს უწოდა „ერთი დღე ვიეტნამში". მისი რეპორტაჟი მოგვითხრობს ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის მამაც ადამიანებზე, რომლებიც განუწყვეტელი დაბომბვის პირობებში განაგრძობენ ახალი ცხოვრების შენებას — შრომობენ, სწავლობენ და ფხიზლად იცავენ სამშობლოს. ეს ფოტოები თვალნათლივ გვიჩვენებენ, რომ ამერიკელ აგრესორებს არ ძალუძთ გატეხონ თავისუფლებისმოყვარე ვიეტნამელი ხალხის მედგარი სული.

ზემო მარცხენა სურათზე თქვენ ხედავთ „მიწა-ჰაერის" კლასის რაკეტას. ვიეტნამელი მერაკეტეები ფხიზლად დარაჯობენ სამშობლოს ცას.

ამ მრისხანე დღეებში ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის ათასობით ქალიშვილი და ჭაბუკი შევიდა სახალხო ლაშქარში. მარჯვენა სურათზე — ქარხანა „წითელი მდინარის" სახალხო მოლაშქრეები სათვალთვალო პუნქტზე.

ქვემო სურათზე კი გმირი ვიეტნამელი ხალხის მშვიდობიანი შრომაა აღბეჭდილი. მიმდინარეობს ბრინჯის თესვისათვის მზადება ხოა ბინის პროვინციის ერთ-ერთ კოოპერატივში.

ფოტო ბტა-ახალი ამბების საააგენტოსი.

ლაქები ლამაზ ფონზე

ბ ათუმი ავტომანქანების გასამართავ პუნქტს, ან პროფილაქტორიუმს რომ მიაღწიოთ, ჯერ უნდა გატოპოთ რამდენიმე ათეული კვადრატული მეტრი ფართობის გუბე, შემდეგ გაიაროთ 200 მეტრი სიგრძის ოღროჩოღრო გზა.

თუ შეცდით და ავტომანქანა გაარეცხვინეთ, უკან დაბრუნების დროს გუბეში ისევ ამოგესვრებათ. გუბე წვიმის დროს უფრო იესება, წყალსაწრეტი კი ცრა აქვს.

საინტერესოა, რას ფიქრობენ ბათუმის ნავთობბაზის დირექტორი ი. რამიშვილი და ქალაქის მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების სამმართველოს მესვეურები?

მ. გოგგილაძე,
„კომუნისტის" საკ. კორ.

• • •

სურათზე: ავტოგასამართავ პუნქტთან შესასვლელი გზა.

ფოტო ა. ჩანტლაძისა.

ვინც რა უნდა თქვასო...

შ ა რ შ ა ნ წ ი ნ გაზეთი „ახალი თაანეთი" წერდა,

ერთი ქაბუკი

ირაკლი ქავშარაძე

ვარშა და ზურაბი სიმღერისა და ცეკვის ანსამბლში შეხვდნენ ერთმანეთს. ორივე შესანიშნავ მოცეკვავედ ითვლებოდა. შეწყვილებულად ცეკვა ხშირად უხდებოდათ. მართა თავი მიუკარებლად ეჭირა, როგორც მშობლებმა დაარიგეს. მაგრამ რამდენადაც თავს არიდებდა ზურაბს, იმდენად უფრო ნატრობდა მის სიახლოვეს. ზურაბი ანსამბლის ყველა ქალიშვილთან სეგობრულად იყო, და მართა ცდილობდა განორგვინა, უპირატესობას ვის აძლევდა, მაგრამ ვერაფერს გასდა. ამ გაურკვევლობამ მართას მოსვენება დაუკარგა.

ერთხელ მოულოდნელად უნივერსიტეტში შესულნენ ერთმანეთს. მართა დაიბნა, შესვედრით გახარებულმა ზურაბმა კი მაშინვე საუბარი გაუბა, ალარ შორდებოდა. უნივერსიტეტიდან ერთად გამოვიდნენ. მართა პირველი კურსის სტუდენტი იყო, ზურაბი მეოთხეკურსელი აღმოჩნდა, და ქალიშვილმა ვაჟთან, როგორც უფროს სტუდენტთან, დაიმორცხვა, მაგრამ ზურაბმა პროფესორებზე ჩამუღდო ლაპარაკი, ისე გონებამახვილურად ახასიათებდა მათ, რომ მართას ენა ამოადგმევინა, და ისეთი საუბარი გააბეს, თითქოს დიდი ხნის მეგობრები ყოფილიყვნენ.

ზურაბმა სიგარეტის ამოსაღებად ჯიბეში შაიყო ხელი და კონვერტი ამოაყვა. გაუხსნელი წერილი იყო.

— არც კი წაგიკითხავთ?! — გაიკვირვა მართამ, — მე კი ვერ მოვითმენდი.

— წაუკითხავად ვიცი, რა სწერია ბაბუას წერილში... სულ ჩემ საყვედურშია...

— ალბათ დაიმსახურეთ... — წამოსცდა მართას და შერცხვა.

— არ დაგიმალავთ, სამართლიანი საყვედურია, — ზურაბმა წერილი გახსნა და მიაწოდა.

მართამ არ გამოართვა.

— გთხოვთ წაიკითხოთ... ნუ ვერიდებათ.... მაშინ მე წაგიკითხავთ:

„ჩემო ძვირფასო ზურაბ, ზურიკო-მეთქი, ალარ გწერ. ზურიკოს რომ გეძახი, თავი სულ ბალაბა გგონია. შენი ხნის ვაჟკაცს სამი შვილი მაინც უნდა ჰყავდეს. მეგონა, მხიარული სიტყვე მექნებოდა, შემომქეფდნენ ბადიშები, მაგრამ, ვაიმე, დაიქცა ომს დამწყვიტა ოჯახი.... ჩემი ორი ვაჟკაცი შეიწირა, დასატირებლადაც არსად მეგულებიან... შენ რაღა დაგემართა, ზურიკო, რომ არ გინდა ბაბუაშენი გაახარო... ნუთუ თბილისში შენი მოსაწონი ქალიშვილი დაილია?!. კარიმდამოს ახალი ღობე შემოვაღე. ეზოში ისეთი კოხტარი გავახარე, ჭიშკრიდან მოყოლებული ოდამდე სულ ყვავილები გადაეგბინინე ჩემი რძლის გულის გასახარად... ჩვენს ოჯახს ბურჯი სჭირდება... ზურიკო, ჩემი ბიჭო, შენ იცი, როგორ მალე გამახარეს...."

ზურაბმა თვალცრემლებულ მართას შეხედა, და მისი აღელვება გადაედო.

— რა მიარჩევთ?...

— კარგი ბაბუა გყოლიათ...

— კარგი ბაბუა არ გავიბაროთ?

მართამ მხრები აიჩეჩა.

— თქვენი ბაბუას წერილი სახუმარო არ არის... ჩემი ტროლეიბუსი მოვიდა, ბოდიშს ვიხდი... — დამფრთხალი შეელივით გაიქცა მართა.

ანსამბლის რეპეტიციის შემდეგ ზურაბმა მართა გააცილა. კვლავ ეჩქვნა ერმილე-ბაბუასგან ახალშიღებული წერილი.

— „გადავწყვიტე, უთქვენოდ არ წავიკითხო წერილი... არ ვიცი, რა მიეწერო.

მართამ არაფერი უპასუხა, არც გაქცეულა, თაგრაღუნული იდგა.

— რა უხერხულ მდგომარეობაში ჩავაყენეთ, არც თქვენი ტროლეიბუსი ჩანს.. — გაეხუნა ზურაბი.

— ახლა არ მეჩქარება...

ზურაბმა მართას ფაქიზად ხელზე ხელი მოჰკიდა. გაწყრომა არ უგრძვნია. გზა ასე გაგრძელეს.

ახლელ შემოდგომის გრილი საღამო იყო, მოკრიალებული ცა მოციმციმე ვარსკვლავებით მოჭედილი. ქალ-ვაჟის გულისძგერას იდუმალი საუბარი გაებათ...

ბალე ყველაფერი კეთილად დაგვირგვინდა. ბაბუა ერმილე სისარულით ცას ეწია. სოფელში ეორეული გადაიხადეს. ახალდაქორწინებულნი ანსამბლთან ერთად უცხოეთს მივემგზავრებოდნენ. ბაბუას გული დასწყდა, რომ პატრძალთან შინაურულად დალაპარაკებაც კი ვერ მოასწრო. ნათს დაბრუნებას მოუთმენლად ელოდა. როგორც კი გაიგო, ჩამოსულანო, თბილისს მიაშურა კარგი ხორაგით... და გამოირკვია, რაც ყველაზე უფრო აინტერესებდა: რძალი უგუნებოდ იყო, მიზეზიანობდა, თავისებურად ფეღარ ცქრიალებდა.

„ფუმფლეთ ბაბუ“, — ფიქრობდა, — სჯობს, სოფლიდან მივსეულო, გამოვეუბაენი ყველაფერს, რაც ყასამოვნებდა...“

ბართას კი ეს ამბავი ბაბუასაგან არ ასარებდა: ოჯახში უნდა ჩაკეტილიყო, ჩამოშორებოდა ანსამბლს, გამოთხოვებოდა გასტროლებს...

„ვერა, ვერ შეეძლებ“, — თავისთვის წუწუნებდა და მარტო დარჩენილი, ბალიშში თავჩარგული ტიროდა. ზურაბს კი ვერ უმხელდა თავის საღარდოს.

„ზურაბს როგორ უთხრას?.. დროს შეურჩევს... ვერა... ვერა.... ავადმყოფობას მოიმიზეზებს... სხვა გზა არა აქვს...“

მამიდაშვილმა თალიკომ იგი ცნობილ ექიმ ქალთან მიიყვანა.

— სახლკარს ვინ უპატრონოს, ჩემო ბატონო?

—ერმილე, ბატონო, თავს ტყუილად იწვალებთ... გაყიდეთ სოფელი და ქალაქში ჩამობრძანდითო... მანქანას შეიძენთ და ამ მოხუცებულობის დროს ისეიმოვნებთ... ზურიკო მარჯვედ ატარებს მანქანას.

— რას ბეუბნები, ქალო?! — ასლოს მიიჭრა სალომესთან ერმილე, დაავიწყდა თავისი თავაზიანობა, — ზურაბიც ასე ფიქრობს, თუ ეს თქვენი „ჭკვიანური“ მოსაზრებაა?

— ასე ფიქრობს... — ძლივს თქვა შეეხებუნებულმა სალომემ.

— ღმერთმა შეარცხვინა მისი ვაჟკაცობა... — ხელი წამოუსვა თავის ყაბალახს და გარეთ გავარდა.

ერმილეს უეზოუკელოდ დაეხეტებოდა ქალაქის ახმაურებელ ქუჩებში...

ის-ის იყო, მატარებელი უნდა დაძრულიყო, რომ ბილეთით ხელში ვაგონში შესვლა ძლივს მოასწრო. აკლოშინებული ფანჯარას მიადგა და დაინახა, ზურაბი ხალხს გაფაცებით ათვალიერებდა. თუმცა გულმოსული იყო, შვილიშვილის დანახვა მაინც ესიამოვნა, თვალზე ცრემლი მოადგა. მიმალვა დაჰპირა, მაგრამ შეეცოდა ზურაბი და დაუძახა:

— აქა ვარ...

მატარებელი დაიძრა, სიჩქარეს თანდათან უმატა, ზურაბმა მსოლოდ მოკრა თვალი ბაბუას და ხელის დაქნევა ძლივს მოასწრო...

ერმილემ მხოლოდ ნთუსაკენს განდო კარმიდამის ეყიდიო, საიდუმლოდ. უნდოდა თავისიანებს დარჩენოდა. შინაურობაში ყიდვის მსურველი საკმაოდ აღმოჩნდა, მაგრამ შეეცვლებოდა ვერ უბედავდნენ, ხომ არ გვდალოს. ერმილეს გაყიდვის შეყოვნება სიამოვნებდა, იქნებ ზურაბმა სოფლისკენ გული მოიბრუნოსო. ამასობაში გარეშე მყიდველებიც მიადგნენ კარზე. ყველას ძვირად უფასებდა, რომ თავიდან მოეშორებინა. ზოგი ჭირვეულად მაინც არ ეშვებოდა, განსაკუთრებით ერთი, რომლის ვინაობის გამორკვევა ვერ მოახერხა, მისი შეეკერება ხანჯლის წვერის გულზე მიბჯენა იყო. ეზოგარეშოს ისე ათვალიერებდა, თითქოს ეკალ დაეპატრონებიაო. ბოლოს ვერ აიტანა მისი თავგასულობა და ხელში მოხვედრილი წალდით უკან გამოეფდა...

ამ აღელვებამ ერმილე ბაბუა ისე დაასუსტა, რომ უცბად მოეშვა და იქვე მოლზე ჩაიკეცა. მიწის სიგრილე ეპიამოვნა და კოფოფიანი ხელით მოუალერსა.

— ვერა, ვერ მოეშორდები...

ზენა ქარი ამოვარდა და მრავალსაუკუნოვანი მუხა ზღვასავით აშრიალა. მისი გულმკერდი კი არ შერხეულა, მკლავგამალილი, ძლიერი ტოტები დინჯად ქანაობდნენ. სუსტეფრთიანი ყვავილები მიწაზე ეგფინენ. ერმილე ბაბუას ყვავილები შეეყოდა მუხის უდრეკლობას შეჰსარიდა...

მამის ანდერძი მოაგონდა:

„მამაპაპათა ადგმოდგმით გვარად მუხაძე ითქმის, ერმილ, ასრ ამ არემარეში მუხას არსად გაუხარია, უფრო კი ითქმის, რომ ჩვენი გვარი ჭიანა და ლხინში მუხასავით ულრეკი და შეუბღალავია. შვილო, ეს ჩვენი საგვარეულო მუხა არ შეარცხვინო, თვალუსაჩინოვით გაუფრთხილდი. არ ჯასწირო მიწა, სადაც მას ფესვები ღრმად გაუდგამს. უმიწოდ არც მუხა ვარგა, არც კაცი შვილი...“

მამის ანდერძის მოგონებამ მხნეობა შეაძლატა, მარჯვედ წამოდგა, მაგრამ მუხლებმა ისევ უმტყუნეს. ძლივსძლიერით მილახლახდა მუხასთან, ტანზე მიეყრდნო, ფესვზე დგომა გაუჭირდა და ოდას მიაშურა. ტახტზე მიწვა. მარტოობა იგრძნო. ეს მისთვის, ურეკულო იყო. წინათ ყოველთვის კედლებმა ალერსს გრძნობდა, ახლა კი ისინიც განზე გაუდგნენ. თითქოს გაუგიათ, მიტოვებას გვიპირებსო.

ოთახში ბინდი შემოიპარა. თანდათან ჩამობნელდა. ვარშემო სოფელი ელნათურებით აკაშკაშდა. მხოლოდ ერმილი ბაბუას ოდა იყო მკვდარივით თვალდახუჭული. დღის მეზობლებმა აკობეს, აქამდე ჯერადენ ასწრებდა სახლკარის განათებას. მძინარეობაც კი ენთო სინათლე, რომ დაცარიელებული ოჯახი უკაცურად არავის ჩაეთვალა. შუაღამეზეინილ ვარშემოში თავს მიტოვებულად არ გრძნობდა. ახლა კი ეს სამარისებური სიჩუმე და სიბნელე ეშინოდა... მოხუცს ჩაეძინა.

...ავტომანქანაში გამოჭიმულა. საჭის ზურიკო უზის და მიაქროლებს. სასიამოვნოდ უბიბინებს ნიავქარი. ერმილე, ბაბუა გზის დათვალიერებასაც ვერ ასწრებს. წინ უეცრად ღიღაბო ქალდ აღმოჩართა... ბულგახეთქილი ერმილე ბაბუა თვალს ხუჭავს. „ეოლეა“ ქალდს ბადაეეფოო და მზიო ჭანაბეულ გაშლილ ველზე რბილად დაეშვა...

...თენდება. ჩიტები საამოდ აჭიკჭიკდნენ. ეზოიან. რაღაც ხმაური მოისმის. ჭიუპინი.... ტანსაუფმელი ერმილე ავიანს მიაშურებს... რას ხედავს?! მუხას ჭინაბი შესდგიან. ტოტებზე ბიოლარბეთით შემომ'ხდარან. ფრიალობენ. ზოგს ხერხი. ზოგს ნაკეთი უჭირავს. მოხის ტოტებს ჩეხენ. ნახერხი იფანტება და მეზიანე მოოს თოფლის ოანტელიეთ ეფინება. მუხის ბოხი ხმა მოესმა:

— ერმილე ბაბუა, ჭინეებს შემეგტოეე?.. ყველა მუხაძი ეადაშენდა?!. ჭინეა ჭინეაა, მაგრამ თუ მომრავლდა, ღეეზე უფრო შავ დღეს დაგაყენებს...

მიიწევს, რომ მუხას მიიშველოს, ალიელდან ვერ იძირის, თითქოს ოაოლურსმავთო. უნდა ეყვიროს. ძალღეთეთ წამოტეენებს... მუხის გარშემო მეზობლები. შენიშნა. მშვიდად სუბრობენ. ზოგი იცინის კიდეც... ერთობიან?! ჭინეას ნაკეთი მიწეში ჩამოეოარა ერმილის მოგვარეს, ერძოლოფრა ანთიმოზს. ნაკეთი აიღო და მოწეშეებით ჭინეას მიაწოდა. ჭინკა ეღრიეუნა, მადლობას უხდის...

...ერმილე ბაბუა ტახტზე ეოია ხელოფეშეარული. ეზოდან ხორბეიი მოესმის. სულ ჩამობნელდა. ტეეს და ქუხს.

„ნეტავ კოკისპერული წვიმა მოვიდეს, წაილუკოს ჭინკებიანი ქვეყანა“, — ფიქრობს მოხუცი.

ერმილი ბაბუა დასტირის, თავის უმეზობახ. ოთახი თანდათან პატარავდება. ქაერი არ ჰყოფნის, ლამის გაიკუდოს... უკუნეთია, სამარისებური სიჩუმე... კიბეზე ვიღაც ამორბის... უეცრად მთელ სახლში ელნათურები აინთო...

— თავს მესხმიან! — ნამძინარევი ერმილე ტახტიდან წამოიჭრება, კედელზე ჩამოკიდებულ კაჟიან თოფს ხელს სტაცებს, კარს მიაშურებს და თავგანწირულად ყვირის:

— ჩემს კერას ვერავის დაგანებებ!.. — და მოცელილივით ძირს ეცემა...

ახალჩამოსული ზურაბი მიიჭრა ერმილე ბაბუასთან წამოსუსვენებლად, მაგრამ ვეიანდა იყო...

• • •

მსატვარი ბ. იაშვილი.

უკვდავ სიცოცხლეს გაუღეთ კარი,

ალექსანდრე შანიძე

ეროვნული ბიბლიოთეკა

უკვდავ სიცოცხლეს გაუღეთ
კარი,
გალობს ახალი ვარდობის წელი.
თაბორზე, ხმლით და ფიალით
ქალი
ისანს გაჰყურებს მშვიდობის
მცველი.
ფიქრს და ოცნებებს არ აქვს
საზღვარი,
მტკვარს ალაყვარდებს ნიავის
სუნთქვა.
მეტეხთან მერნით მხედარი
მდგარი
თითქოს პირიმზეს იხუტებს
გულთან.
ახალ სიცოცხლეს გაუღეთ კარი,
დალოცეთ პაპა, ტკბილი
სტუმარი.
დალოცეთ დედა, ვაჟი თუ ქალი,
პირმშოს აკვანი და სასთუმალი.
დალოცეთ ყველა, ვინაც
ფიალით
შეხვდა, უმღერა ძეობის ღამეს.
ვინც დიდ მომავლის რწმენით,
ტრფიალით
გადაეხვია ნაომარ მამებს.
განათდეს ეზო, განათდეს შარა
მაყრიონების ცხენთა თქარუნით.
მადლობა ვუთხრათ, რაც იყო
შარშან,
გვქონდეს მშვიდობა და
სიხარული.
ახლა ვინა თქვას, ნუ გაოცდები,
მამულში ქვებმაც აიდგეს ენა.
სულ ხალხთან ერთად, სიტყვით,
ოცნებით
მსურს გვქონდეს სითბო და
აღმაფრენა.
ახალ სიცოცხლეს გაუღეთ კარი,
გალობს ახალი ვარდობის
წელი.
აჟღერდეს ყველგან ჩანგი და
ქნარი
კვლავ ტკბილქართულად, სიამის
მგვრელი.

იქნებ იცნობდით...

ამ რამდენიმე ხნის წინათ ყირიმში გავემგზავრე, სადაც ვეძებდი დიდ სამამულო ომში დალუპული ძმის საფლავს. როგორც იქნა დავაზუსტე, რომ ჩემი ძმა 1943 წელს გმირულად დაიღუპა ყირიმის განთავისუფლებისათვის ბრძოლაში და დაკრძალულია თავის 70 თანამებრძოლთან ერთად ძმათა სასაფლაოზე.

კრასნოდარის მხარის კრიმსკაიას რაიონის ხუტორ ევსეევსკის მოსწავლეები და კოლმეურნეობის ყოფილი თავმჯდომარე ალექსი ეგორის-ძე ბოფა დამეხმარნენ დამეზუსტებინა ცნობები და ზოგიერთი დეტალი მეუნდოდა სამამედრო ნაწილის ჯარისკაცების სახრძოლო გზისა და მათი გმირული სიკვდილის შესახებ. ალექსი ბოფა დაღუპული მებრძოლების დაკრძალვას დაესწრო და მან ბევრი რამ საგულისხმო მიამბო.

ხუტორ ევსეევსკის ძმათა სასაფლაოზე განისვენებენ ქართველი ვაჟკაცები. მე ამოვიწერე მათი გვარები. ისინი ეკუთვნი არიან:

აველაძე შალვა ნიკანდრეს-ძე (არველაძე ხომ არა?.), სერჟანტი, დაბადებული 1918 წელს;

ბაბუნაშვილი ტიტონ ბრიგოლის-ძე, სერჟანტი, დაბადებული 1902 წელს;

კალანდაძე ვალერიან...

ავერლაძე შალვა ალექსანდრეს-ძე დაბადებული 1914 წელს;

გუგუშვილი ბესარიონ, რიგითი ჯარისკაცი, დაბადებული 1910 წელს;

შავერნაძე (შევარდნაძე?) მირიან დავითის-ძე, რიგითი ჯარისკაცი.

იქნებ მათმა მშობლებმა, ნათესავებმა არ იციან, სად არიან დაკრძალული მათი შვილები, ძმები...

დ. კალაშნიკოვი,
თადარიგის პოლკოვნიკი.

რედაქციისაგან: თადარიგის პოლკოვნიკი დიმიტრი კალაშნიკოვი, რომელმაც ეს წერილი მოგვაწოდა, ამჟამად ცხოვრობს თბილისში, გრიბოედოვის ქუჩაზე № 21.

ძვირფასო მკითხველებო! რედაქცია გთხოვთ დაგვეხმაროთ კრასნოდარის მიწაზე დაღუპული ქართველი ჯარისკაცების ვინაობის დადგენაში. მოგვწერეთ, რა იცით მათ შესახებ.

მკითხველი გვთხოვს ეუპასუხოთ

პატივცემულო რედაქციავ!

გთხოვთ მაპასუხოთო, რატომ არის დიდი განსხვავება ადამიანის სახელებს შორის საქართველოში? ეორეოდ, რატომ არის დასავლეთ საქართველოში უმთავრესად გავრცელებული სახელები იპოლიტე, კალისტრატე, ნეოფიტე, ელიზარი, კორნელიოზი, კალენიკე, ხილიონი, სევასტი, პორფილე, პიღასი, ადათი, ლეონინე და სხვები, ხოლო აღმოსავლეთ საქართველოში — გიორგი, ნიკოლოზი, ილია, დიმიტრი, ვლადიმერი, ალვა, ალექსანდრე, არტემი, ვაჟა, ანა, ნინო, ნადია და სხვები.

რამ გამოიწვია სახელების ეს მკვეთრი ხიმრავლე და განსხვავება ერთ ერში? ანდა საიდან გაჩნდნენ „უცნაური“ სახელები.

გთხოვთ მიპასუხოთ ამის შესახებ თქვენი გაზეთის საშუალებით, რადგან ეს საკითხი მარტო მე არ მაინტერესებს, წლების განმავლობაში მომისმენია ბევრი ადამიანისაგან საუბრები და ლეგენდები სახელების შესახებ.

უნდა გამოგიტყდეთ, მე თურმე „ელეფთერს“ მარქმევნენ!!!

ვახტანგ ჭიკაშვილი.

ეს

ერთ თურმე „ელეფთერს“ მარქმევდნენ!

ადამიანი და სახელი

ასოფლიოზე ამჟამად სამ მილიარდზე მეტი ადამიანი ცხოვრობს. მათ შორის ერთიც კი არ მოიძებნება, ახალდაბადებულთა გარდა, რომ სახელი არ ერქვას. საკუთარი სახელი აუცილებელია ყოველი ადამიანისათვის, რათა გავარჩიოთ იგი სხვებისაგან.

ამჟამად ჩვენს ქვეყანაში ბავშვის სახელის შერჩევა შობლებისა და ახლობლების სურვილზეა დამოკიდებული, მაგრამ ყოველთვის ასე როდი იყო. ამ მხრივ განსაკუთრებულ როლს ასრულებდა რელიგია. რელიგიური წესის მიხედვით ყოველ ქრისტიანს უსათუოდ ქრისტიანული სახელი უნდა. რქმეოდა, ე. ი. სახელი კლესიის მიერ წმიდანად აღიარებული რომელიმე პირისა, რომლის სახელიც შეტანილი იყო სპეციალურ საეკლესიო კალენდარში მისი დაბადების ან გარდაცვალების დღეს. ამგვარ სახელებს კალენდარული სახელები ეწოდება.

ახალდაბადებულთა აღრიცხვა და სახელთების შეტანა (დღეანდელი სიტყვით რომ ვთქვათ, რეგისტრაცია ხდებოდა ნათლობის დროს. მონათლისას მღვდელი ჩახედავდა კალენდარს და ბავშვს შეურჩევდა იმ წმიდანის სახელს, რომელიც იმავე დღეს ან მახლობელ დღეებში იყო დაბადებული. ეს წმიდანი ითვლებოდა შემდეგ მისი მოსახელე ადამიანის მფარველად. მაგრამ წმიდანთა უმეტესობას უცხოური (ებრაული, ბერძნული, ლათინური) სახელები ერქვა. ეს სახელები პირველად გაუგებარი და ბინელი დასახსომებელი იყო ხალხისათვის, მაგრამ რელიგიის დაეინებული მოთხოვნით ხალხი ამგვარი სახელების დარქმევას ნელ-ნელა შეეჩვია. სამაგიეროდ, მანამდე გავრცელებული ბევრი ეროვნული სახელი დავიწყებას მიეცა, რადგან ეკლესია მათი დარქმევის ნებას არ იძლეოდა. ამიტომ არის, რომ ამჟამად ჩვენში გავრცელებულ სახელთა უმეტესობა უცხოური წარმოშობისაა. მათ შორის განსაკუთრებით ბევრია ებრაული და ბერძნული სახელები. ასეთივე მდგომარეობაა სხვა ქრისტიან ხალხებშიც. მაგრამ ასეთი უცხოური სახელი სესხების დროს ცვლილებებს განიცდის, ეგუება მსესხებელი ენის ბუნებას, იცვლება მისი ფონეტიკური კანონების მიხედვით და ზოგჯერ ძნელი გამოსაცნობიც კი ხდება, რომ სხვადასხვა ხალხში გავრცელებული სახელები წარმოშობით ერთი და იგივეა.

ერთი და იგივე ბერძნული სახელისაგან არის მიღებული ქართული **გიორგი**, სომხური **გეორგ (გეურგ)**, რუსული **ეგორ** და **იური**, ფრანგული **ჟორჟ**, ინგლისური **ჯორჯ**, ჩეხური **ირეი**, პოლონური **ჯორჯ**...

ასევე ერთი წარმოშობისაა ქართული **იოსებ**, სომხური **ჰოვსეფ**, რუსული **იოსიფ**, **ოსიპ**, ბერძნული **იოსიფ**, გერმანული **იოზეფ**, ფრანგული **ჟოზეფ**, ინგლისური **ჯოზეფ**, ესპანური **ხოზე**, პორტუგალური **ჟუზე**, იტალიური **ჯუზეპე**, პოლონური **იუზეფ**, **იუზა**, არაბული და თურქული **იუსუფ**...

კიდევ უფრო მეტ ნაირფეროვნებას გვიჩვენებს სახელი **ივანე**. სხვადასხვა ხალხში იგი გვხვდება შემდეგი სახით: ბერძნულში — **იოჰანეს**, გერმანულში — **იოჰანეს**, **იოჰან**, ფინეთსა და ესტონეთში — **იუხან**, ესპანეთში — **ხუან**, პორტუგალიაში — **ჟოან**, ფრანგულში — **ჟან**, იტალიაში — **ჯოვანი**, ინგლისურში — **ჯონ**, პოლონურსა და ჩეხურში — **იან**, რუსულში — **ივან**, ბულგარულში — **ონ**, სომხურში — **ჰოვანეს (ოჰანეს)**. ქართულში წინათ იყო **იოანე**, **იოანე**. ამჟამად არის **ივანე**, შემოკლებით — **ვანო**.

ჩვენ რომ არ ვიცნობდეთ სხვადასხვა ენაში მოქმედ ფონეტიკურ კანონებს, არც კი დავიჯერებდით, რომ ყველა ეს სახელი ერთი და იმავე სახელის ნაირნაირი ფორმებია. სინამდვილეში სახელი **გიორგი** ბერძნულიდან მოდის და ნიშნავს „მიწის მუშას, მიწათმოქმედს“, ანუ „ბატონ-ყმეს“. ამ ორ ფესვს ერთ-ერთ ადგილას ერთ-ერთ ენაში ერთ-ერთ ეპოქაში ერთ-ერთ ადამიანი ერთ-ერთ ფონეტიკურ კანონებს ერთ-ერთ ასეთ ან ისეთ ფორმას ერთ-ერთ ასეთ ან ისეთ ადამიანზე ერთ-ერთ ასეთ ან ისეთ ადგილას ერთ-ერთ ასეთ ან ისეთ ეპოქაში ერთ-ერთ ასეთ ან ისეთ ენაში ერთ-ერთ ასეთ ან ისე

პარიზში დაიბეჭდა...

ახლახან პარიზში გამოვიდა ცნობილი ფრანგი მუსიკათმცოდნის მიშელ გოფმანის სქელტანიანი ნაშრომი „საბჭოთის ხალხთა ფოლკლორული მუსიკის — ანთოლოგია“ ორ ტომად.

გოფმანის ინიციატივით საფრანგეთის რადიომ ქართული ხალხური და პროფესიული მუსიკის რამდენიმე გადაცემა მოაწყო. ამ გადაცემებს სრულყოფილი ხასიათი რომ ჰქონოდა, საქართველოდან საგანგებოდ მიიწვიეს საქართველოს კომპოზიტორთა კავშირის თავმჯდომარე, კომპოზიტორი ალექსი მაჭავარიანი, რომელიც პირადად მონაწილეობდა ამ გადაცემებში.

უცხოეთში საბჭოთა მუსიკის პროპაგანდისათვის მიშელ გოფმანი აირჩიეს საბჭოთა კავშირის კომპოზიტორთა კავშირის საპატიო წევრად. საბჭოთა კავშირის საელჩოში კომპოზიტორმა ალექსი მაჭავარიანმა მიშელ გოფმანს საპატიო წევრობის მანდატი გადასცა. ამ ცერემონიალს დაესწრო საფრანგეთის მუსიკალური საზოგადოებრიობა.

და აი ქართველმა კომპოზიტორმა პირადად მიიღო ფრანგი მუსიკათმცოდნის მიშელ გოფმანის ორტომეული.

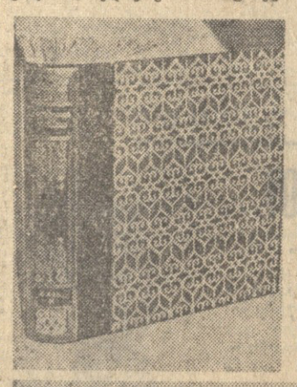

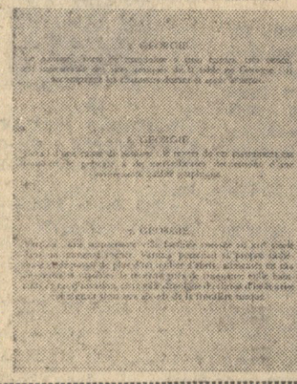

ქართული მუსიკა მეგობრებს იძენს

◆

ლი ნაშრომი „საბჭოეთის ხალხთა ფოლკლორული მუსიკის ანთოლოგია“.

ორტომეულის პირველ წიგნში „ოქტორს განხილული და დახასიათებული აქვს რუსეთის, უკრაინის, ბელორუსიის, მოლდავეთისა და ბალტიისპირეთის რესპუბლიკების ხალხთა მუსიკა.

მეორე ტომი იწყება საქართველოთი. იმ ოცდაცხრა გვერდზე, რაც საქართველოს ეძღვნება, მიშელ გოფმანი ახასიათებს ქართულ ხალხურ მუსიკას, მრავალხმიანობის მნიშვნელობას და მის განსოგადებულ შინაარსს.

ავტორის მოსაზრებათა ნათელსაყოფად მოყვანილია საქართველოს სხვადასხვა კუთხის სიმღერების სანოტო მაგალითები. წიგნი ფართოდ დალამაზად არის გაფორმებული. ახლავს საქართველოს ხედებისა და ისტორიული ძეგლების ფოტოსურათები. მკითხველი ამ წიგნის ფურცლებზე ნახავს ჯვრის მონასტერს, გელათს, ვარძიას, გრემს, აგრეთვე ქართულ მუსიკალურ საკრავებს, ჩონგურს, ჭუნირს, ფანდურს.

ოქროსფრად ორნამენტირებული ყდის საგანგებო ჯიბეში დევს რამდენიმე გრამფირფიტა, რომელთა სამუალებითაც დაინტერესებული მკითხველი გაეცნობა საუკეთესო ქართულ ხალხურ სიმღერებს — კახურ ნრავალუამიერს, „ჩაკრულოს“, ქართულ „ნანას“, სვანურ მზისსაგალობელ „ლილეს“, მეგრულ შრომითს სიმღერას „ოდოიას“. ეს ჩანაწერები მიშელ გოფმანის ორტომეულს უფრო მეტ შემეცნებითს მნიშვნელობას ანიჭებს.

გარდა ხალხური მუსიკისა, წიგნში განხილულია ქართული პროფესიული მუსიკა, დახასიათებული აირან ქართველი კომპოზიტორები ა. მაჭავარიანი, ა. ბალანჩივაძე, ო. თაქთაქიშვილი, შ. მშველიძე, რ. ლაღიძე, რ. გაბირეაძე, დ. თორაძე, ბ. კვერნაძე, ნ. გაბუნია. ავტორი მოკლედ აღნიშნავს მათს როლს ქართული საბჭოთა მუსიკის განვითარებაში.

მიშელ გოფმანის წიგნი „საბჭოეთის ხალხთა ფოლკლორული მუსიკის ანთოლოგია“ ფრანგულ ენაზე სხვადასხვა ერის კულტურების ურთიერთგაცნობასთან ერთად ხალხთა მეგობრობის იდეას ემსახურება.

ზ. რცხილაძე.

ხურათებზე: ზემოთ — მიშელ გოფმანის წიგნი „საბჭოეთის ხალხთა ფოლკლორული მუსიკის ანთოლოგია“; ქვემოთ — მ. გოფმანის წიგნის „საბჭოეთის ხალხთა ფოლკლორული მუსიკის ანთოლოგიის“ შიდა გვერდები, რომლებიც საქართველოს ეძღვნება; მარჯვნივ ციხე-ქალაქ ვარძიის ხედი.

აბაარის ბაღებში „ყვავდა მიმოზა. ყვითელი, ფაფუკი ყვავილებით დაფარა ხეების ტოტები. განსაკუთრებით ლამაზად ყვავის მიმოზა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ბათუმის ბოტანიკურ ბაღში. საყვავილე მალაზიებში, ბაზრებში მიმოზის და ადრეული ენძელების თაიგულები გაჩნდნენ.

ფოტო ნ. ანასტასიევისა, (საქდესის ფოტოქრონიკა).

ტალი თავს იკავებს

მოახლოვდა მსოფლიოს ჩემპიონობის პრეტენდენტთა ასპარეზობა. ახლა მეტოქენი გულდასმით ემზადებიან დასკვნითი ბრძოლებისათვის.

ამასთან დაკავშირებით ვთავაზობთ მსოფლიოს ექს-ჩემპიონის მ. ტალის ინტერვიუს, სადაც ლაპარაკია გროსმაისტერთა შანსებზე.

ლარსენ-პორტიშე. ეს არის ორი შესანიშნავი მოჭადრაკე თამაშის სხვადასხვანაირი მანერით. მე ვფიქრობ, — განაგრძობს ტალი, — პორტიშეს შეხვედრაში ლარსენს ურთულესი პრობლემების გადაჭრა მოუხდება. უნგრელი გროსმაისტერი უაღრესად „უხერხულ“ მეტოქედ მეჩვენება. მახსოვს მისი ბევრი პარტია, სადაც საქმე ნამდვილ ბრძოლამდე არც კი მისულა. უკვე დებიუტიდანვე პორტიშე ისეთ უპირატესობას იღებდა, რომ პარტიის ბედი ფაქტიურად გადაწყვეტილი იყო. ლარსენმა რაღაც საშუალება უნდა მოსახოს, როდესაც საქმე ექნება თეორიებით მოთამაშე პორტიშესან.

ბელერ-სპასკი. სამი წლის წინათ ეს მეტოქენი პრეტენდენტთა ასპარეზობის ნახევარფინალურ მატჩში შეხვდნენ ერთმანეთს. მაშინ სპასკიმ დამაჯერებელი გამარჯვება მოიპოვა. ამრიგად, ფიქიელოგიურად სპასკი ახლა მეტოქეზე უკეთეს მდგომარეობაშია. მართალია, ბელერსაც სასიამოვნო მოგონება დარჩა მოსკოვის საერთაშორისო ტურნირიდან (ეს იყო მათი უკანასკნელი შეხვედრა), სადაც მან ძლია სპასკს.

ამ მატჩში ძალიან ბევრი რამ დამოკიდებულია იმაზე, თუ რომელი გროსმაისტერი შეძლებს მოახვიოს მოწინააღმდეგეს თავისი ტაქტიკა. სამი წლის წინათ ეს მოახერხა სპასკიმ. მაგრამ, ბელერს უდიდეს გამოცდილებას რომ ვიცნობთ, შეიძლება ვამტკიცოთ, რომ იგი შეეცდება ეს არ დაუშვას.

ბლიბერიჩ-ტალი. მეტოქენი კარგად იცნობენ, არაერთხელ შეხვედრიან ერთმანეთს საჭადრაკო დაფასთან. საერთო ანგარიში ჯერჯერობით ჩემს სასარგებლოდ მეტყველებს, მაგრამ უკანასკნელ ორ შეხვედრაში ვერ გამოვიყენე უპირატესობა, რომელიც სავსებით საკმარისი იყო მოგებისათვის.

ვფიქრობ, ბრძოლა მატჩში უაღრესად დაძაბული იქნება, წინა პარტიების შედეგებს არსებითი მნიშვნელობა არა აქვს.

კორჩნოიზე ტალმა არაფერი თქვა, რადგან მისი მეტოქე ჯერჯერობით ცნობილი არ არის. იგი გამოვლინდება შტეინის, რეშევსკისა და პორტის დამატებითი მატჩ-ტურნირის შემდეგ, რომელიც 18 თებერვალს იწყება ლოსანჟელოსში.

გ. გამრეკელი.

ა. მეტრეველი — ფინალში

კოპენჰაგენში ჩრდილოეთ ქვეყნების ჩოგბურთელთა ასპარეზობაზე წარმატებით გამოდის სსრ კავშირის ჩემპიონი **ა. მეტრეველი.** ნახევარფინალში ჩვენმა თანამემამულემ დამარცხა **ი. ელ შაფი** 5:7, 6:3, 6:4 და ფინალში გავიდა. **ა. მეტრეველი გ. ბაქშეევასთან** ერთად გავიდა ორეული შერეულ წყვილთა ნახევარფინალში, დამარცხა საფრანგეთის ჩოგბურთელები **პატრის ბეუსტი** და **მონიკა სალფატი** 3:6, 6:1, 6:4. წარმატება ხვედთ **ა. დმიტრიევასა** და **გ. ბაქშეევასაც.** ისინი ქალთა წყვილების ნახევარფინალში გავიდნენ.

გრენობლის ეჰო

ზამთრის მეათე ოლიმპიადა გრენობლში 6 თებერვალს გაიხსნება საზეიმოდ. მაგრამ ჰოკეტები უფრო ადრე იწყებენ ასპარეზობას. დღეს ბრძოლაში ჩაებმებიან წინასწარი შეხვედრების მონაწილენი — გფრ-რუმინეთის, ფინეთ-იუგოსლავიისა და გდრ-ნორვეგიის გუნდები.

ჯოხტაგორიდან კი არა, ზოგი 25-მეტრიანი ტრამპლინიდან ვერ ბედავს დაშვებას... მათთვის ბაკურიანში სასტუმროს წინ მდებარე დაღმართიც კი საკმარისია თხილამურებით თუ ციგით სრიალისათვის...

ნუ გაიკვირვებთ, აქ ლაპარაკი გვაქვს ჩვენს ფეხბურთელებზე, „ბრინჯაოს ბიჭებზე“, დინამოელებზე.

...ეს, რა თქმა უნდა, „არასაიალდებულო პროგრამას“ ეხება, მაგრამ იგი განუსაზღვრელ სიამოვნებასა და ხალისს ანიჭებს ფეხბურთელებს. ხალისიანი განწყობილება კი წვრთნის პირველ ეტაპზე ფიზიკური მომზადების აუცილებელი პირობაა.

ახალი წლის პირველი დღეებიდანვე თბილისის „დინამოში“ სპორტული რეჟიმი ძალიში შეიდა, იანვრის მიწურულიდან კი ბაკურიანის მიდამო, მთელი თვისი მშვენებით ხელს უწყობს ამ რეჟიმის სრულყოფას.

ბაკურიანის „საკალდებულო პროგრამამ“ თვალისწინებს თხილამურებით ვარჯიშსა და კროსებს. კურსი აღებულია დიდ ფიზიკურ დატვირთვაზე. ამ სირთულის დაძლევა გუნდისათვის აუცილებელია.

— საჭიროა სხვადასხვა ფორმისა და საშუალების ძიება, — ამბობს გუნდის უფროსი მწვრთნელი ვ. სოლოვიოვი. — ქართველ ფეხბურთელებთან მწვრთნელს სჭირდება შემოქმედებითი მუშაობა. მან ისე უნდა აიწყოს ვარჯიში, რომ სპორტსმენებისათვის საინტერესო და მიმზიდველი იყოს.

მალე ბაკურიანს შავიზღვისპირეთის მწვანე მოედნებზე შეცვლის. შუალედში კი — 11 თებერვალს თბილისში დინამოელებს საწვრთნელი მატჩი ექნებათ პოლონეთის ცნობილ საკლუბო გუნდთან — „გურნიკთან“.

ლესელიძეში შეკრების შემდეგ დინამოელები მონაწილეობას მიიღებენ „ენძელას თასის“ გათამაშებაში. გუნდის ხელმძღვანელობა ამ მატჩებში მიზნად ისახავს მოსამზადებელი მუშაობის გაფართოებას. შემადგენლობის განახლებას, თამაშში ურთიერთგაგებას.

როგორც ცნობილია, „დინამოს“ შემატნენ მეკარე ბოგბია. მცველი ძოძუაშვილი და თავდასხმელი ჭიჭაკაძე. აქვე არიან მზარდი ახალგაზრდები და, რა თქმა უნდა, სახელოვანი ვეტერანები. ისინი ინტენსიურად ემზადებიან, — დასძენს მწვრთნელი, — მათ უთუოდ ექნებათ მეორე ახალგაზრდობა.

დუბლიორთა შემადგენლობას ვ. სოლოვიოვი უწოდებს ლაბორატორიას, სადაც განუწყვეტლივ ახლის ძიება მიმდინარეობს.

ქართულ ფეხბურთს ყოველთვის ახასიათებდა მაღალტექნიკურობა, ტემპიანი ბრძოლა, იმპროვიზაციის დიდი უნარი. ყველა ეს თვისება დღეს თბილისის „დინამოს“ საარსენალო წყაროს წარმოადგენს. ტექნიკა თვალს ახარებს, თამაშს ამდიდრებს, ტემპერამენტი კი გასასვლელს სხვა გუნდებისაგან. რა თქმა უნდა, იმპროვიზაცია თუ არ არის, თამაშიც მოსაწყენი ხდება, მაგრამ მას უნდა მიმართავდეს გუნდის მთელი შემადგენლობა. და არა ერთეულები. დიახ, ფეხბურთში თავისუფალი მოქმედება, ტემპერამენტი, ტექნიკურობა, გამძლეობა აუცილებელია, მაგრამ ყოველივე ეს უნდა ემსახურებოდეს ძირითად მიზანს — კარის ღებას.

ჩვენ დავინტერესდით, რით ხსნიდა თბილისის „დინამოს“ მწვრთნელი გასულ სეზონში ამდენ წაგებას შინ და განსაკუთრებით თამაშის მეორე ნახევარში.

— ამის მიზეზი იყო სათამაშო დისციპლინის დარღვევა, გვიპასუხა ვ. სოლოვიოვმა, — მოედანზე არ სრულდებოდა მწვრთნელის დავალება განსაკუთრებით თამაშის მეორე ნახევარში.

რატომ უსაყვედურებენ „დინამოს“ დაცვითი თამაშის გამო?

— ჩემი აზრით, საკითხის ასე დასმა სწორი არ არის, — ამბობს მწვრთნელი, — თავდასხმისა და დაცვის დაშორება წარმოუდგენელია. თბილისის „დინამოს“ შინაგანი მრწამსია შეტევა. მაგრამ ეს სრულებითაც არ გამორიცხავს მყარ დაცვას.

რაც შეეხება პროგნოზებს... მწვრთნელები ვ. სოლოვიოვი და ბ. ბარქაია ამჯობინებენ თავი შეიკავონ.

უნდა ვივარაუდოთ, რომ მესამე ადგილი წარმატებათა ზღვარი როდია.

თამაზ ქვარიანი.

ბაკურიანი.

ხურათზე: ვარჯიში ბაკურიანში.

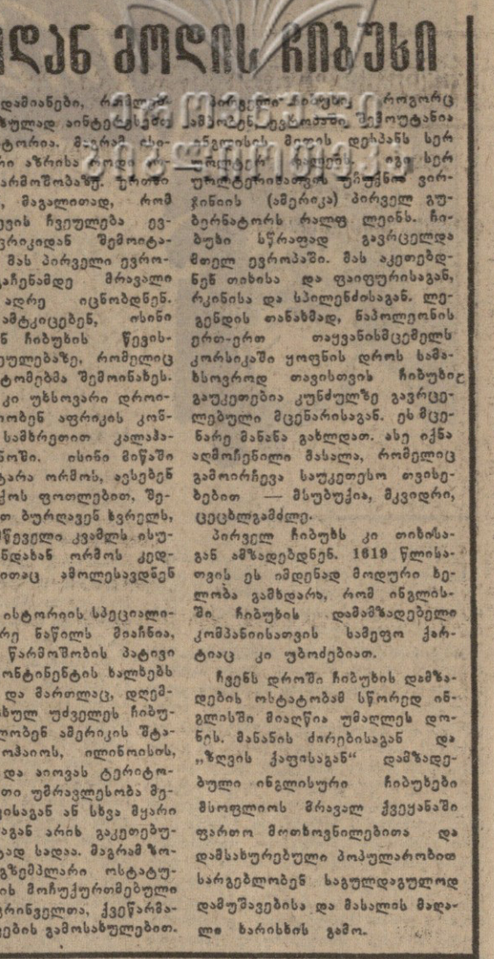

ზამთრის პრიზზე

გუშინ საქართველოს სპორტკავშირის ზამთრის საცურავ აუზში დაიწყო წყალბურთელთა კოლექტივების ასპარეზობა „ბურევესტნიკის“ ცენტრალური საბჭოს ზამთრის პრიზზე.

პირველ დღეს ტაშკენტელებმა დაამარცხეს ვოლგოგრადის გუნდი 8:1, ალმა-ატელებმა მოუგეს ლვოვის გუნდს 4:3, კიეველებმა დაამარცხეს ფრუნზეს გუნდი 4:1.

ᲡᲐᲘᲓᲐᲜ ᲛᲝᲓᲘᲡ ᲩᲘᲑᲣᲨᲘ

ᲐᲠᲘᲐᲜ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲔᲑᲘ, [illegible] ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲡᲐᲪ ᲮᲔᲠᲘᲝᲖᲣᲚᲐᲓ ᲘᲜᲢᲔᲠᲔᲡᲓᲘᲜᲐᲠ [illegible] ᲩᲘᲑᲣᲨᲘᲡ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲐ. [illegible] ᲘᲠᲘᲐᲜ ᲛᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝᲨᲝᲑᲐᲨᲘ. [illegible] ᲐᲛᲢᲙᲘᲪᲔᲑᲔᲜ, ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲝᲓ, ᲠᲝᲛ ᲩᲘᲑᲣᲨᲘᲡ ᲬᲔᲕᲘᲡ ᲩᲕᲔᲣᲚᲔᲑᲐ ᲔᲕᲠᲝᲞᲐᲨᲘ ᲨᲔᲛᲝᲢᲐᲜᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲓᲐᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲐᲓ ᲛᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲔᲕᲠᲝᲞᲔᲚᲘᲡ ᲒᲐᲠᲨᲔᲛᲓᲔ ᲓᲐᲡᲕᲜᲘᲗᲘ ᲛᲝᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ. ᲛᲐᲡ ᲐᲥᲕᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲔᲕᲠᲝᲞᲔᲚᲘᲡ ᲒᲐᲠᲨᲔᲛᲓᲔ ᲓᲐᲛᲐᲡᲗᲐᲜ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲩᲘᲑᲣᲨᲘᲡ ᲬᲕᲔᲣᲚᲘ ᲒᲐᲠᲔᲨᲔ. ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲐᲓ, ᲠᲝᲛ ᲩᲘᲑᲣᲨᲘᲡ ᲬᲕᲔᲣᲚᲘ ᲐᲛᲢᲙᲘᲪᲔᲑᲔᲜ, ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲔᲕᲠᲝᲞᲔᲚᲘ ᲒᲣᲜᲓᲘ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ (ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲐ) ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲒᲣᲜᲓᲘᲡ ᲛᲝᲗᲐᲛᲐᲨᲔ ᲠᲝᲚᲨᲘ ᲓᲐᲘᲓᲒᲐ. ᲩᲘᲑᲣᲨᲘᲡ ᲬᲕᲔᲣᲚᲘ ᲒᲐᲕᲠᲪᲔᲚᲓᲐ ᲛᲗᲚᲘᲡ ᲔᲕᲠᲝᲞᲐᲨᲘ. ᲛᲐᲡ ᲐᲙᲔᲗᲔᲑᲓᲜᲔᲜ ᲗᲘᲗᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲤᲐᲘᲤᲣᲠᲘᲡᲐᲒᲐᲜ, ᲠᲘᲜᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲘᲚᲔᲜᲪᲘᲡᲒᲐᲜ. ᲚᲔᲒᲔᲜᲓᲘᲡ ᲗᲐᲜᲐᲮᲛᲐᲓ, ᲜᲐᲞᲝᲚᲔᲝᲜᲘᲡ ᲔᲠᲗ-ᲔᲠᲗᲐᲠᲘ ᲗᲐᲣᲒᲐᲜᲐᲮᲛᲐᲒᲘᲡ ᲛᲝᲗᲐᲛᲐᲨᲔ ᲛᲝᲡᲐᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲔᲚᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲐᲠᲗᲝᲑᲐᲡ. ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘ ᲓᲘᲓᲘ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲒᲣᲜᲓᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲓᲘᲜᲐᲛᲝᲔᲚᲔᲑᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲓᲐᲛᲓᲒᲐᲠᲘ ᲛᲔᲠᲘᲓᲐᲜ ᲛᲘᲡᲘ ᲬᲐᲠᲛᲝᲨᲝᲑᲘᲗ ᲓᲐᲛᲐᲡᲗᲐᲜ ᲔᲡᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲛᲐᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲛᲘᲡ